"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 221 — 1928 Federated Pressin jäsen Keskiviikkona, lokakuun 10 p:nä—Wed., Oct. 10 Member The Federated Press XII Vuosik. — Vol. XII

Sähköttäjäin järjestö pakenee palkattujen kätyrien jaloista

Päämaja muutettanee Chicagosta Torontoon

TORONTO, lokak. 10. — Kun Commercial Telegraphers of North America nimisen järjestön toimitsijoita pidätettiin vuoden 1919 lakon aikana Chicagon kadulla työnantajien palkkaamien sakilaisroistojen toimesta, jolloin heiltä varastettiin ja ryövättiin järjestön asiakirjoja; ja kun järjestön päämajaan murtauduttiin ja varastettiin jäsenluettelot ja asiakirjoja, niin suunnittelevat sähköttäjäin järjestön johtomiehet päämajan muuttamista Chicagosta Torontoon.

Järjestön äskettäin valittu presidentti oli täällä sitä varten vierailulla ja kertoi järjestön päämajan olevan nykyisin linnoitetun ja varustetun siten, että se kestäisi murtautujien edessä.

Vaikka järjestön päämaja muutettaisiinkin Torontoon, niin saattaisivat työnantajat siitä huolimatta palkata roistoja palvelukseensa, sillä lennätinyhtiöillä on suuret pääomat, eivätkä häikäile tarpeen vaatiessa valitessaan keinoja työläisten taisteluiden kukistamisessa.

200,000 ihmistä tapettu verilöylyissä Kiinassa

Muhamettilaiset nousseet kapinaan kiinalaisia vastaan Kansun maakunnassa

NEW YORK, lokak. 9. — Kiinan hädänalaisten avustamisjärjestön puheenjohtaja, tohtori Parkes Cadman ilmoittaa tänään saaneensa tietoja Kansun maakunnassa, Kiinassa tapahtuneista verilöylyistä, joiden yhteydessä n. 200,000 kiinalaista on tullut surmatuksi fanaattisten muhamettilaisten toimesta. Lanchowfusta Kamsuhin maakunnasta lähetetyssä kirjeessä kuvataan tilanteen kauhuja. Levottomuudet kuulema alkoivat näköjään hajanaisina rosvouksina ja pian levisivät ympäri koko maakunnan. Kokonaisia kyliä on hävitetty ja ne asukkaat, jotka pelastuivat hengissä, ovat ilman ruokaa ja vaatteita.

Kansun maakunta on pinta-alaltaan 125,450 neliömailia ja on siinä asukkaita n. 7,422,818. Pääkaupunki on Lanchow. Läntinen osa maakunnasta on vuorista erämaata, mutta itäinen osa viljelty.

Lakkoja Vera Cruzissa

Yleinen satamalakko seurannee opettajain lakko

VERA CRUZ, Meksiko, lokak. 7. — Kaikki kaupungin satamatyöläiset ovat uhanneet ryhtyä lakkoon maanantaina, kannattaakseen siten koulunopettajia, jotka alkoivat lakon viime perjantaina. Opettajain lakko johtui siitä, että kunnallishallitus kieltäytyi hyväksymästä heidän palkankoroitusvaatimustaan ensimäiseltä kahdelta kuukaudelta tällä koulukaudella. Satamalakkolaiset selittävät, että he tulevat lopettamaan työt, ellei opettajain vaatimuksiin suostuta. Opettajat kuuluvat Meksikon ammattijärjestöön samoin kuin satamatyöläiset.

Toinen junarikossa palohaavoja saanut kuollut

WINNIPEG, lokak. 10. — Brunkildin läheisyydessä maanantaina tapahtuneessa junarikossa palohaavoja saaneista rautatieläisistä on toinen, 39-vuotias veturinkuljettaja Jack Clayton heittänyt henkensä täkäläisessä sairaalassa.

Vaikka lääkärit toivoivat kummankin onnettomuuden uhrin toipuvan pikaisen lääkärinavun saannin johdosta, niin ei Clayton jaksanut taistella kuolemaa vastaan.

Rappaajain lakko tullut ehkäistyksi

TORONTO, lokak. 10. — Kun työnantajat olivat ryhtyneet neuvottelemaan rappaajain aputyöläisten järjestön kanssa, tuli rappaajain uhkaama kannatuslakko vältetyksi täällä.

Nyt ilmotetaan, että kaikki rakennuttajain yhdistykseen kuuluvat rappausurakoitsijat ovat suostuneet allekirjottamaan sopimuksen aputyöläisten järjestön kanssa.

Battyn koplan lakkopetos New Bedfordissa epäonnistunut

SEN KAUTTA SANELI TAANTUMUKSELLINEN TEKSTIILINEUVOSTO OMAN KUOLEMANTUOMIONSA — 25,000 TYÖLÄISTÄ LUJANA TAISTELURINTAMASSAAN

Uusi kutomotyöläisten unio yksin johtaa taistelua

NEW BEDFORD, Mass., lokak. 9. — Yritys avata 56 puuvillatehdasta, jotka ovat olleet lakkotilassa kuusi kuukautta, osoittautui eilen aamulla surkeaksi fiaskoksi. Sen jälkeen, kun taantumuksellisen American Federation of Laborin tekstiilineuvoston virkavalta petti 28,000 lakkolaista, toimittamalla unioissaan äänestysilveilyn, johon otti osaa vain muutama sata työläistä, joista suurin osa asettui lisäksi vastustamaan virkailijainsa katalaa edesottamista, julisti se että työläiset olivat muka hyväksyneet työnantajain 5 %:n palkanalennustarjouksen ja että lakko olisi "päättynyt". Kun tehtaiden portit aukaistiin eilen aamulla, marssi tehtaisiin vain vajaata 3,000 työläistä vahvan poliisisuojeluksen alaisina, jälellä olevain 25,000 lakkolaisen pysyessä ulkona jatkamaan taistelua kutomotyöläisten johdolla.

16,000 työläistä lakkomielenosoituksessa tehdasalueella

Kutomotyöläisten lakkokomitea oli kutsunut 10,000 lakkolaista vartiolinjoille eilen aamuksi, mutta todellisuudessa saapuikin 16,000 työläistä, jotka piirittivät lakkoalueen huolimatta siitä, että neljän naapurikaupungin poliisivoimat oli kutsuttu New Bedfordin poliisin avuksi lakkolaisia vastaan. Poliisi tämän tästä hyökkäsi lakkolaisia vastaan, pahoinpidellen heitä kapuloillaan. Kaksikymmentäseitsemän lakkolaista vangittiin.

Battyn kavaltajakoplan vaikutusvalta lopussa

Sekin vähäinen vaikutusvalta, mikä on ollut taantumuksellisten unioiden johdolla, Batty and kumpaneilla, jäsentensä yli, näyttää viimeisen petoksen johdosta kadonneen. Heidän itsensä antamien numerojen mukaan osoitti lauantaina toimitettu äänestys 286 koneidenkorjaajan asettuneen "sopimuksen" puolesta 248 ollessa sitä vastaan; kutojien keskuudessa 478 puolesta ja 386 vastaan sekä kehrääjistä 142 puolesta ja 76 vastaan. Suhde oli sama muissa unioissa.

Etenkin englantilaisten jäsenten keskuudessa on vallalla suuri suuttumus Battyn petoksen johdosta ja jäsenet joukkottain eroavat vanhoillisista unioista sekä liittyvät uuteen unioon. Yli 200 vanhoihin unioihin kuulunutta englantilaista ovat jo jättäneet Battyn sakin. Ainoa unio, joka jää taistelua johtamaan, on se, mikä enemmin tunnettiin Tekstile Mill Committeen nimellä.

Poliisi jatkaa vainotoimia

New Bedfordin poliisin toimesta on julistettu vangitsemismääräys uuden union virkailijoita vastaan. Kaikesta vainosta huolimatta ovat työläiset kuitenkin toivorikkaita voiton suhteen.

Lakon kavaltamisen johdosta on paikallinen porvaristo riemuissaan. Sen sanomalehdet ovat suurella reklaamilla ilmoittaneet lakon loppuneen, rakennuksia on liputettu jne. Jos asiassa olisi perää, olisikin porvaristolla syytä iloon, sillä kutomokapitalistien asema näyttää kaikesta päättäen olevan epätoivoinen ja siitä johtui Battyn ja työnantajain yhteinen yritys saada lakko murskatuksi 5 %:n palkanalennussopimuksen läpiajamisella. 25,000 lujassa rintamassa päättäväisinä seisovat lakkolaiset tulevat kuitenkin osoittamaan, että ilo on ollut ennenaikainen.

Irlannissa ei suhtauduta lempeästi kuninkaallisiin

LONTOO, lokak. 9. — Prinsessa Maryn ja hänen miehensä varakreivi Lascellesin omistamassa Portumnan palatsissa sattuneen murhapolton jälkeen, ovat viranomaiset ryhtyneet erikoisiin toimenpiteisiin suojellakseen mainittuja kuningashuoneen jäseniä, heidän vieraillessaan nykyään Irlannissa.

Saapuessaan maahan otti yleisö heidät vastaan vihellyksin, ja kun he sen jälkeen ajoivat parinsadan mailin matkan Portumnaan, käytettiin erikoista panssaroitua autoa, jota kiväärinkuulat eivät läpäise. Mitään väkivaltaisuuksia ei kuitenkaan tapahtunut.

Lakko laajenee Australiassa

KUORMA-AJURIT KANNATUSLAKKOON

MELBOURNE, lokak. 9. — Rannikko- ja kuljetustyöläisten unioiden keskuslakkokomitea on päättänyt laajentaa satamatyölakkoa, kehoittaen kaikkia kuorma-ajureita kieltäytymään käsittelemästä tavaroita, jotka ovat kulkeneet rikkureiden käsien kautta. Rikkurit kuulemma puuhaavat erikoisen rikkurijärjestön aikaansaamista "etujensa"suojelemiseksi ammattiunioita vastaan.

60 työläistä murskautunut

8-kerroksinen rakennus sortunut Pragissa

PRAG, Tshekkoslovakia, lokak. 9. — Kuusikymmentä työläistä jäi rauniihin, kun muuan kahdeksankerroksinen rakennus sortui täällä tänään. Kuolleiden lukumäärää ei ole vielä onnistuttu saada selville, mutta luullaan, että useimmat rakennuksessa olleet ovat menettäneet henkensä.

Canadalaiset saavat käydä työssä Yhdysvaltain puolella

Ulkomaalaissyntyisilläkin kansalaisilla samat oikeudet

Windsor, lokak. 10. — Yhdysv. korkein dysvaltain korkeindysvaltain korkein oikeus on käytännöllisesti katsoen ratkaissut, että canadalaiset — ja ulkomaalaissyntyiset kansalaisetkin — saavat esteettä käydä töissä ja etsimässä töitä Yhdysvaltain puolella.

Täten on tullut ratkaistuksi pitkän aikaa kestäneet erimielisyydet, jotka ovat johtuneet Yhdysvaltain hallituksen määräyksestä, että kaikkien Yhdysvaltain puolella työssä käypien canadalaisten on hankittava sitä varten siirtolaisviisumi. Samalla tulee ratkaistuksi se erotus, joka olisi syntynyt maassa syntyneiden ja ulkomailla syntyneiden Canadan kansalaisten välille.

Vuonna 1794 tehdyssä Yhdysvaltain ja Canadan välisessä Jay-sopimuksessa on määritelty, että hänen brittiläisen majesteettinsa pohjois-Amerikassa olevilla kansalaisilla on vapaa oikeus kulkea edestakaisin rajan yli työ- ja liikeasioidensa toimittamisessa. Asiantuntijat väittävät, että tämä sopimus on edelleenkin voimassa. Juuri tämän sopimuksen perusteella ratkaistiin alemmassa oikeusasteessa juttu, jolla tuli alkuasteellaan kumotuksi Yhdysvaltain hallituksen siirtolaismääräykset. Kun korkein oikeus on nyt jättänyt alemman oikeusasteen päätöksen voimaan, niin sanotaan sen merkitsevän Jay-sopimuksen voimassa olemista.

Yhdysvaltain siirtolaisviranomaiset uhkaavat vedota asiasta kongressiin ja pyytää sitä ryhtymään tarpeellisiin lainsäädäntötoimenpiteisiin hallituksen siirtolaisrajotusten voimaansaattamiseksi. Mutta kun kongressin istuntokausi on perin lyhyt, niin ei ole luultavaa, että asiasta saadaan lakia tai tarpeellisia lainmuutoksia tehdyksi.

Salakuljettajan ruumis löydetty

Toinenkin lienee hukkunut

BELLEVILLE, Ont., lokak. 9. — Rochesterilaisen väkijuomain salakuljettajan John Coppinin ruumis on löydetty täällä järven rannalle ajautuneena. Hänen toverinsa John Maddisonin arvellaan myös hukkuneen.

Kummatkin lähtivät Picton satamasta viime syyskuun 28 päivänä väkijuomalastin kanssa ja joutuivat todennäköisesti myrskyyn, koska suuri venehylky on löydetty järvellä.

Tilanne New Bedfordissa

BATTYN KANNATTAJAT PALANNEET TÖIHIN — LAKKOLAISIA EDELLEEN VANGITAAN

NEW BEDFORD, Mass., lokak. 9. — Piskuinen lauma vanhoillisten unioiden jäseniä, jotka äänestivät 5 %:n alennuksella tapahtuvan töihin palaamisen puolesta, täydensivät lakkopetturuutensa menemällä tehtaisiin eilen aamulla. Tähän saakka oli 27,000 työläistä käsittävä kutomolakko jatkunut 25 viikkoa täysin ehjänä. Battyn y.m. taantumuksellisten uniovirkailijain kavallusta on seurannut lisävainoja lakkolaisia vastaan. 27 lakkolaista vangittiin jälleen eilen. Lakkolaisten valtava enemmistö ei ole tunnusta palkanalennussopimusta.

Työläisten elintarpeiden hinnat ovat nousemassa

TYÖLÄISTEN SOPPALIHAN HINTA NOUSSUT YLI 20 PROSENTILLA

Labour Gazetten elokuuta koskevien elinkustannuksien mukaan on viisihenkisen perheen elintarpeiden hinnat nousseet 21.31 dollariin viikossa. Helnäkuun elinkustannukset olivat 21.01 dollaria viikossa, joten elintarpeiden nousu kuukaudessa tekee noin 30 senttiä viikkoa kohden. Sitten elok. 1921 — lukuunottamatta elokuuta 1926 — ei elintarpeiden hinnat ole minkään vuoden elokuussa olleet niin korkeat kuin viime elokuussa.

Elintarpeiden hintain nousemisessa on huomattavampana kaikenlaatuisten lihojen hintojen nouseminen. Huomattavimmin on noussut raavaanlihan hinta, jonka johdosta työläisen soppaliha maksoi viime elokuussa 20 prosenttia enemmän kuin viime vuoden elokuussa. Lihan hintain nousemista on havaittu jatkuvan syys- ja lokakuussakin ja lihakauppiaat ennustavat hintojen nousun jatkuvan edelleen toistaiseksi.

Kun talven tullen elinkustannukset säännöllisesti hiukan nousevat, niin on työläisillä odotettavissa jouluun mennessä huomattava elinkustannuksien lisääntyminen, vaikka työnsaantimahdollisuudet vähenevät.

Kamala tulipalo vankilassa

17 VANKIA KUOLLUT LIEKEISSÄ — VARTIJAT EIVÄT AVANNEET OVIA ENNEN KUN PELASTUMINEN OLI MAHDOTONTA

JUNCTION CITY, Ohio, lokak. 9. — Seitsemäntoista vankia lienee saanut surmansa täällä kaupungin ulkopuolella sijaitsevan, valtion omistaman tiilitehtaan asuinrakennuksessa sattuneessa tulipalossa varhain eilen aamulla. Mainittu tiilitehdas on ollut jonkinlainen kuritushuone, jossa työskenteli 268 vankia. Tehtaan yhteydessä olevassa puisessa asuntoparakissa lienee ollut n. 275 vankia tulipalon alkaessa. Kahdeksan vankia, jotka saivat pahoja palohaavoja yrittäessään pelastua, on toimitettu Columbusin kuritushuoneen sairaalaan. Kolmen tai neljän odotetaan kuolevan.

Kun tulipalo alkoi, syntyi sanoinkuvaamaton pakokauhu vankien joukossa. Elleivät vangit olisi onnistuneet särkeä erästä keittiöön johtavaa ovea, jonka kautta n. 160 sittemmin pääsi pelastumaan, olisi suurin osa saanut surmansa, sillä vartijat kieltäytyivät alussa avaamasta lukittuja uloskäytäviä.

Suljetussa palavassa rakennuksessa olevat vangit polkivat toisiaan jalkoihinsa jokaisen koettaessa suuressa sekamelskassa pyrkiä ulos. Palon jälkeen tarjosi rakennuksen jätteet kamalan näyn, sillä rakennuksesta ei ollut jäljellä kuin hiiltynyt raunio ja kasa muodottomiksi vääntyneitä kaltereita, rautasänkyjä y.m. sekä niiden seassa tuntemattomiksi palaneita ruumiita. Kolmen vangin arvellaan karanneen tulipalon yhteydessä olevassa sekasorrossa. Vankien keskuudessa nähtiin useita urhoollisuuden näytöksiä, kun toiset koettivat pelastaa tovereitaan.

Puolan hallitus yrittää särkeä työläisten suurtaistelun

15,000 TSHEKKILAISTA KAIVOS MIESTÄ VALTAVASSA MIELENOSOITUKSESSA — LAKKOLIIKE LEVIÄÄ EDELLEEN

Väkivaltaisuuksia Lodzissa ja Zdierzissä

VARSOVA, lokak. 9. — Puolan kutomotyöläisten lakon laajentuessa on työläisten ja poliisin välillä sattunut pari huomattavampaa yhteentörmäystä. Tilanteen kärjistyessä on Puolan porvarilehdistö ryhtynyt vaatimaan kommunistien sekä Seymin jäsenen Bittnerin vangitsemista ja karkoittamista.

Kaikki Lodzin kutomotyöläiset ovat lakossa. Ne muodostavat 80 % koko Puolan kutomotyöläisistä. Lodzissa sattui sunnuntaina mellakka, kun poliisi koetti hajoittaa suunnattoman kommunistien johtaman joukkomielenosoituksen. Kaksikymmentä johtajaa vangittiin.

Toinen yhteentörmäys tapahtui Zdierzissä, kun lakkolaiset tunkeutuivat erääseen tehtaaseen, ajaen rikkurit ulos. Kolme poliisia ja useita lakkolaisia loukkautui, mutta tehdas oltiin pakoitettu sulkemaan.

Porvaristo turvautuu provokatsioniin 100,000:n työläisen taistelun kukistamiseksi

Porvarilehdet ovat julkaisseet provokatoorisen uutisen, jonka mukaan Puolan ja Neuvostoliiton rajalla olisi vangittu kaksi Neuvostoliiton urkkijaa, joilta olisi tavattu Moskovan ohjeita Lodzin lakkolaisille. Uutinen on työväenpiireissä leimattu tarkoitukselliseksi valheeksi.

Lakko, joka alkoi lauantaina 100,000:n työläisen lopettaessa työnsä Lodzissa, on leviämässä muihin kutomokeskuksiin ja teollisuuksiin. Taistelun syynä oli kurjat työolot ja palkat, joka keskim. nousevat vain 17—18 zlotyyn (n. $8—9) viikolta.

Tshekkoslovakian kaivosmiesten taistelu kiihtyy

Prag, lokak. 9. — Rozdelovissa lähellä Kladnoa hyökkäsi poliisi lakossa olevia kaivosmiehiä vastaan vähän sen jälkeen, kun he olivat pitäneet rauhallisen kokouksen. Useita pahoinpitelytapauksia ilmoitetaan sattuneen sekä ulkona kaduilla että taloissa. Kymmeniä työläisiä haavoittui.

Kladnossa pidettiin lakossa olevien kaivosmiesten jättiläismielenosoitus, johon otti osaa 15,000 lakkolaista. Poliisi provokatoorisesti eristi mielenosoitusta seuraavan yleisön mielenosoittajista, mutta mielenosoitus sujui rauhallisesti.

Poliittinen ajojahti Itävallassa

300 KOMMUNISTIA VANGITTU VIIME SUNNUNTAINA

WIEN, Itävalta, lokak. 9. — Kautta koko Itävallan on toimeenpantu kommunistivangitsemisia viime sunnuntain aikana. Fascistinen hallitus, jonka suojeluksen alaisena fascistijärjestöt ja sos.demit pitivät yhteisiä mielenosoituksia Wiener-Neustadtissa, on kohdistanut virkavaltansa hyökkäykset erikoisesti kommunisteja vastaan, joilla yksin oli rohkeutta vastustaa fascisteja. On arvioitu, että ainakin 300 työläistä on vangittu.

Vesitie Suurilta järviltä mereen

Yhdysvaltain kongressin komitea katsoo Canadan vastustavan St. Lawrencen kanavoimista

WASHINGTON, lokak. 9. — Yhdysvaltain kongressin joki- ja satamakomitean puheenjohtaja on raporteerannut kongressille, että se on tullut sellaiseen johtopäätökseen, että Yhdysvaltain olisi ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin kokonaan Yhdysvaltojen puolelle rakennettavan vesireitin aikaansaamiseksi Suurilta järviltä mereen. Komitea katsoo, että ei ole toiveita saada aikaan sopimusta Canadan kanssa St. Lawrencen vesitiestä, sillä Canada arvelee itsellään olevan kylliksi hyviä mahdollisuuksia saada viljansa markkinoille Hudsonlahden ja Vancouverin kautta, jonka lisäksi se vaatisi St. Lawrencen vesitien hyvitykseksi oikeudet siitä saatavaan vesivoimaan ja että canadalaisille maataloustuotteille ja kaloille määrätyt tullit poistettaisiin. Komitea ehdottaa $50,000,000:na käytettäväksi yhdysvaltalaisten vesiteiden parantamiseen.

Kieltolaki ei haittaa väkijuomain myyntiä Yhdysvaltoihin

Yhdysvallat Canadan paras viinaksien ostaja

OTTAWA, lokak. 10. — Siitä huolimatta, että Yhdysvalloissa on voimassa laki, mikä kieltää väkijuomain maahan tuonnin, myydään Canadasta vuoden kuluessa laillisesti erilaatuisia väkijuomia Yhdysvaltoihin vietäväksi yhteensä 23,816,787 dollarin arvosta.

Canadan tilastollisen toimiston elokuun loppuun päättyneen vuoden vientikauppaa koskevat tilastot osottavat Canadasta laillisesti myydyn Yhdysvaltoihin vietäväksi 3,437,153 gallonaa mallasjuomia, arvoltaan 4,871,546 dollaria; ja 1,153,710 gallonaa väkevämpiä viinaksia, arvoltaan 18,020,150 dollaria. Täten on Yhdysvallat kieltolaistaan huolimatta paras Canadan viinaksien ostaja.

Tämän lisäksi on ilmeistä, että Canadasta viedään huomattavat määrät väkijuomia Yhdysvaltoihin ilman laillisia vientipapereita, joten näitä viinaksia ei ole mainittu tilastollisen toimiston tiedoissa.

Väkijuomain vienti on Candasta laillista. Yhdysvaltain viranomaisten huolena on, että Canadasta väkijuomia ostaneet salakuljettajat eivät pääse Yhdysvaltoihin.

CANADALAINEN KETJUKAUPPALIIKE YHDYSVALLOISSA

Toronto, lokak. 8. — Canadalainen ketjukauppaliike Loblaw Groceterias on perustanut yhdysvaltalsen sisarliikkeen, joka nyt jo omistaa eri seuduilla Yhdysvalloissa kaikkiaan 58 myymälää ja 25 uutta myymälää tullaan perustamaan lähiaikoina.

JUNA AJANUT AUTOBUSSIIN

Kaschau, Tshekkosovakia, lokak. 8. — Yhdeksän henkilöä saivat surmansa ja 19 vaarallisesti loukkautui, kun juna törmäsi autobussiin, joka oli täynnä matkailijoita.

Ilmailuliikenne Montreal—Toronto—Windsor

Keväällä alotettane jokapäiväinen liikenne

TORONTO, lokak. 10. — Täkäläisten ilmailuliikkeiden keskuudessa suunnitellaan avattavaksi ilmailureitti Montreal — Toronto — Windsor ja toivotaan kevääseen menessä saatavan liikenne reitillä säännölliseksi ja jokapäiväiseksi.

Noin kuukauden kuluessa ilmotetaan saatavan alkuun säännöllinen liikenne Toronton ja Buffalon välille, joka myöskin kevääseen menessä saatanee jokapäiväiseksi.

Simonin komissionin "tervetuliaisiksi"

Räjähtelee pommeja Intiassa

BOMBAY, Intia, lokak. 9. — Kolme matkustajaa kuoli ja kahdeksan loukkautui, kun pommi rikkoi rautatievaunun Manmadissa, junan ollessa matkalla Bombayhin. Sanomalehtien edustajat ovat huomauttaneet, että pommia todennäköisesti kuljetettiin Bombayhin Englannin imperialistien Simonin komissionin tervetuliaisiksi. Komissionin jäsenten pitäisi saapua kohdakkoin Bombayhin.

ALKAA VÄLITTÄKÖ HYVINVOINNISTA, ANTAKAA MEILLE TYÖTÄ!

Seattle, Wash. — (FP) — Yhtenä ainoana päivänä on Seattlen Starlehden naisten sivu sisältänyt kaksi avunpyyntöä, jotka saattavat jutut "hyvinvoinnista" huonoon valoon. Toisessa pyydetään viittiä työttömän työläisen loukkautuneelle lapselle; toisessa muuan taitava, nuori autonkuljettaja pyytää millaista työtä hyvänsä, voidakseen elättää vaimon, jolla on lapsi tulossa.

Ammattiyhdistysoikeus tutkimaan syytöksiä jäsentä vastaan

Kirvesmiesten järjestön entinen toimitsija rakennuttajana

TORONTO, lokak. 10. — United Brotherhood of Carpenters and Joiners nimisen järjestön viime kesäkuussa uudelleen valitsematta jäänyt luottamusmies Alfred Cheesman on ryhtynyt sen jälkeen rakennuskeinottelijaksi. Vaikka hänen rakennuksensa rakennetaan urakoitsijan toimesta, niin syytetään häntä — kun hän on edelleen mainitun järjestön jäsen — sopimattomasta menettelystä, koska urakoitsija käyttää työssään järjestymättömiä, joille maksetaan halvempia palkkoja.

Tämän johdosta ovat mainitun liiton täkäläisen ammattiyhdistyksen jäsenet valinneet viisi jäsenisen ammattiyhdistysoikeuden, joka tulee käsittelemään Cheesmanin asiaa, josta, jos syytökset tulee todistetuksi, hänet voidaan joko erottaa järjestöstä tai sakottaa aina 500 dollarilla.

Köyhyys on pakottanut elämään tieteellisesti Kuolema seurauksena

Lääkäri sanoo, että ei ole ollut merkkejä ravinnon puutteesta

TORONTO, lokak. 10. — Täällä on kuollut eräs keski-ikäinen nainen, neiti Mills, seurauksena pitkäaikaisesta paastosta. Nainen oli köyhyyden takia pakotettu ryhtymään "elämään tieteellisesti", joka lienee rajottunut etupäässä paastoamiseen.

Pyrittyään International Living Societyn turviin, myönsi nainen paastonneensa jonkun aikaa. Hän kuoli täkäläisen sairaalan naisosastolla seurauksena "tieteellisestä elämisestä" ja kerrassaan rahattomana.

Virallinen kuolemansyyn tutkimus on osottanut hänen kuolleen "sisällisten häiriöiden takia," eikä ruuan puutteeseen, sillä siitä ei ole mitään merkkejä lääkärin lausunnon mukaan.

Ankara myrsky Atlannilla

Laivat myöhästyvät matkoillaan

NEW YORK, lokak. 9. — Kaksi matkustajalaivaa, "Lapland" ja "Carmania", saapuivat eilen New Yorkiin 24 tuntia myöhästyneinä. Laivoja oli pidättänyt ankara myrsky. "Carmania", jonka ylimmällä kannella sijaitseva radiohuone joutui veden valtaan aaltojen syöksyessä yli laivan, täytyi pysähtyä 19 tunniksi lokak. 3 pnä. Myrskyn kestäessä oli "Lapland" saanut vastaanottaa radiotiedon höyrylaiva "Convallarialta", jossa ilmoitettiin, että laivan peräsin oli vioittunut. Myöhemmin tuli toinen sanoma, kertoen, ettei laiva tarvitse kuitenkaan apua.

New York, lokak. 9. — Hampurin-Amerikan linjan suuri matkustajalaiva "Albert Ballin" saapui tänään satamaan, kamppailtuaan harvinaisen ankaran myrskyn kanssa keski-Atlannilla. Laiva joutui suoraan m[illegible]tielle, kun se poikkesi jonkun verran reitiltään mennäkseen hädässä olevan rahtilaiva "Celaenon" avuksi n. 1,000 mailin päässä Newfoundlandista. Muuan suuri aalto syöksyi kävelykansien yli murskaten akkunoita ja kastellen paikkoja. 34 matkustajaa loukkautui.

Fundy Bayn vuorovedet kahlehditaan voiman kehittämiseen

OTTAWA, lokak. 10. — Canadian Dexter P. Cooper Co. on jättänyt hallitukselle suunnitelmat patojen ja sulkuporttien rakentamisesta Passamaquoddy lahden suulle Letitessä, New Brunswickissa.

Yhtiön tarkotuksena on [illegible] meren vuorovesi sähkövoiman kehittämiseen.

Paikka, mihin patolaitokset tulisi rakennettavaksi sijaitsee Canadan ja Yhdysvaltain rajalla, Fundy Bayn läntisellä rannalla.

YHDYSVALTAIN KENKÄTEOLLISUUS MUUTTAA LÄNTEEN

Chicago, Ill. — (FP) — Yhdysvaltain työvirasto osoittaa, että kenkäteollisuus, joka on ennen ollut voimakas koillisissa (Uuden Englannin) valtioissa, on vuodesta 1923 taantunut n. 30 pros. Sensijaan on kenkäteollisuus pohjoisissa keskivaltioissa pysynyt jokseenkin ennallaan. Palkoissa on myöskin näiden vuosien aikana tapahtunut alennuksia.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c. kerta. $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmotusten ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei talla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1032. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Painokoneen särkymisen takia myöhästyi lehtemme eilisen päivän numeron ilmestyminen 16 tunnilla.

"Ikuinen rauha" ja asekelpoiset miehet

Imperialisteilla on jo pitemmän aikaa ollut päiväjärjestyksessä "ikuisen rauhansopimuksen" laatiminen sekä aseistautumisen ja varustautumisen rajoittaminen. Seitsemän vuoden ajan ovat imperialistit laulaneet rauhanhymnejään, alkaen Washingtonin merivarustelukonferenssista 1922, viime elok. 27 p:nä sinattuun Kelloggin "ikuisen rauhan" allekirjoittamiseen asti. Että tuo seitsemättä vuotta kestänyt rauhanjaarittelu on ollut hedelmätöntä hommaa ja että imperialistit ovat puhuneet rauhasta vain siksi, että heillä olisi aikaa perinpohjin "valmistua" uuteen, vv. 1914—18 sotaa laajempaan ihmisteurastukseen, saattaa huomata ken hyvään, ken viitsii tehdä huomioita yhden tai useamman imperialistisen suurvallan asekelpoisista, harjoitetuista miehistä.

Ranska liittolaistensa kera saattaa muutaman päivän kuluessa asettaa kahdeksanmiljoonaa harjoitettua miestä sotakentälle, sanoo Englannin entinen pääministeri, Lloyd George. Ranskalla itsellään on reserviläistensä kanssa 5,100,000 harjoitettua miestä; Italialla 3,065,000; Puolalla 2,518,000 ja Tshekkoslovakialla 700,000 asekelpoista miestä. Ranskassa on siirtomaajoukkojen kanssa aseissa 654,000 miestä, Italiassa siirtomaajoukkojen kanssa 250,000 miestä, Puolassa 250.000 ja Tshekkoslovakiassa 150,000 miestä.

Englannissa, jossa tätä nykyä kiinnitetään suurta huomiota joukko-osastojen ulkopuolella suoritettavaan sotilastyöhön, on seuraavat yhteiskunnalliset sotilasjärjestöt: Upseerikoulu koululaisia varten, käsittää 36,432 jäsentä; kadettikoulu käsittää 120,000 jäsentä; yksityiset nuorison sotilaalliset järjestöt käsittävät 50,000 henkeä; ja ampumaklubit 150,000 jäsentä. Vakituisessa armeijassa on Englannissa 517,000 miestä. Valtion puolesta annetaan kaikkien yllämainittujen järjestöjen ylläpitoon yleensä vuosittain monia miljoonia dollareita.

Vielä suurempia ovat numerot tällä alalla Yhdysvalloissa, jossa on sotilasluontoisissa järjestöissä 176,000 jäsentä, sotilas-poliittisissa, ja fascistijärjestöissä 8,250,000 jäsentä, sotilastieteellisissä järjestöissä 305,000 jäsentä sekä uskonnollisissa ja isänmaallisissa järjestöissä 9,400,000 jäsentä, vakituisen armeian jäsenluvun ollessa 503,000 miehessä. Valtion puolesta annetaan yllämainituille järjestöille vuosittain avustusta yli viisimiljoonaa dollaria.

Noita miljoonia, itsekunkin kansakunnan terveimpiä ja elämänhaluisimpia miehiä ei harjoiteta ihmisteurastamiseen eikä pidetä aseissa aiheetta. Imperialistiset suurvallat tarvitsevat sotajoukkoja turvaamaan siirto- ja puolsiirtomaihin tekemiä pääomasijoituksiaan; pitämään huolta siitä, että siirtomaiden palkkaorjat pysyvät aisoissa; että kilpailevat suurvallat pitävät näppinsä pois ensiksi saapuneen ryövon alueelta; kukistamaan ja tukahuttamaan työväestön mahdolliset kotoiset nousut sekä hyökkäämään työläisten ja talonpoikain tasavallan, Neuvostoliiton, kimppuun sopivan tilaisuuden tullen. Sanalla sanottuna, imperialistiset suurvallat tarvitsevat sotajoukkoja juuri imperialismin synnyttämäin jättiläismäisten ristiriitojen takia. Ja näiden ristiriitojen syitä ei kykene poistamaan mikään muu mahti kuin proletaarinen vallankumous.

Teollisuuden järkiperäistyttäminen Canadassa

Chicagon yliopiston professori Paul H. Douglas käsittelee viimeisen yhdeksän vuoden aikana Yhdysvalloissa tapahtunutta huomattavaa työläisten lukumäärän laskemista tehtaissa, rautateillä ja kaivannoissa. Hän osottaa, että yhtäinnan tämän ilmiön kanssa teollisuuden ja liikenteen tuottavaisuus on suurta lisääntynyt. Automobiiliteollisuudessa on tuotanto lisääntynyt sitten vuoden 1919 72 prosentilla, metalliteollisuudessa, lukuunottamatta rautapitoisia metalleja, 62 prosentilla, ja 100 prosentilla sementti-, tiili- ja lasiteollisuudessa. Kaikki tämä tuotanto saavutettiin vähemmillä työläisillä kuin vuonna 1919.

Perustellen arvionsa Yhtysvaltain vuoden 1919 ja myöhäisempien vuosien tehdasteollisuustilastoihin, hän osottaa, että 11 prosenttia vähemmällä työläismäärällä Yhdysvallat tuotti vuonna 1927 26 prosenttia enemmän tarvikkeita kuin 1919. On mielenkiintoista havaita, että maanviljelysväestö väheni vuodesta 1920 vuoteen 1926 3,200,000 henkilöllä, joista noin 1,400,000 oli pakotettu menemään kaupunkeihin etsimään työtä tehdasteollisuudessa. Arvioidaan että yhteensä 4,100,000 henkeä, jotka olivat teollisuuden palveluksessa yhdeksän vuotta sitten, on nyt työttömänä.

Mihin ovat nämä monet työläiset joutuneet? Professori Douglas sanoo, että jotkut ovat autokorjauspajojen ja gasoliinimyymälöiden palveluksessa, rakennustöissä, ja jotkut ovat olla tukku- ja vähittäiskaupoissa, y.m.

"Mutta vaikkapa oletamme, että itsekukin noista aloista on nielyt mahdollisimman suuren määrän rationalisoimisen kautta työttömäksi joutuneita työläisiä, niin on ilmeistä, että se ei vielä vastaa työttömäksi joutuneiden kokonaislukumäärää."

Tämä professori ei näytä tietävän sitä tosiseikkaa, että Yhdysvaltojen "hyvinvoinnin" aikoinakin noin kaksimiljoonaa työtöntä. Mutta mihin ovat joutuneet nuo teollisuuden "kadonneet" työläiset?

Näillä professori Douglasin käsittelemillä numeroilla ja tosiseikoilla on kuitenkin tärkeä merkitys. Ne osottavat teknillisten riistomenetelmien suunnattoman kehitystä. Hiestytysjärjestelmää on täydennetty monella eri tavalla. Täten saadun suuremman tuotannon tulokset ovat suurimmaksi osaksi menneet kapitalistien pohjattomiin säkkeihin. Työläisiä on "palkittu" useammilla tapaturmilla ja heidän energiansa nopeammalla kulutuksella. Teollisuustyöläinen on "liian vanha" neljänkymmenen vuoden ikäisenä.

"Samanlainen mekaanisten tuotantovoimain kasvaminen ja työläisten lukumäärän väheneminen on nopeasti kehittymässä myös Canadassa. Torontossa sijaitsevan McMaster-yliopiston professori Mitchell, joka on tutkinut teollisuuden mekanisoitumista, näet sanoo, että "vuodesta 1920 vuoteen 1926 on tuotannon arvo työläistä kohden lisääntynyt 52.8 prosentilla, tai keskimäärin itsekutakin vuotta kohden 8.8 prosentilla. Vaikka Canadassakin täten työttömyyteen joutuneet työläiset jossakin määrin sulautuvat uusiin teollisuuksiin, niin on Canadassa työttömiä myös suhteellisesti varsin paljo — 150,000—180,000:een.

Myös Canadassa joutuvat teollisuuden mekanisoitumisesta johtuvat suuremmat tulokset kapitalistien haltuun, työläisten "palkkoina" täälläkin ollen lukuisemmat tapaturmat, suurempi kuolevaisuustaso ja epävarmuus toimeentulon saamisesta. Canadankin kapitalismi näyttää siis "ihmeitään". Teknilliset tuotantometodit ovat huipussaan; tuotanto lisääntyy harppa-askelin, mutta työväenluokka ei siitä hyödy. Vain kommunistit tahtovat tuotantovälineitä työläisten kontrolloitaviksi. Mutta siihen eivät kapitalistit suostu. He pysyttelevät kynsin hampain kiinni valta-asemissaan, ja työväenpetturit auttavat heitä pysymään satulassaan. Niinikään kapitalistiset hallituslaitokset tulevat käyttämään kaiken voimansa pitääkseen työläisten kädet irti tuotannon kontrollista. Ja juuri tämä seikka tietää suurta luokkain välistä taistelua. — M. B.

Kaivosmies-elonkorjaajat kirjottavat "hyvistä" oloistaan

Esitämme tässä muutamia canadalaisten lehtien tiedonantojen ja Baldwinin (Ramsay MacDonaldin avulla) Canadaan elonkorjuuseen lähettämien kaivosmiesten kirjeitä, joissa kerrotaan kaivosmies-elonkorjaajain kurjista olosuhteista.

Erään P. Jenkinsin, jonka osote on 15 Fryatt Street, Barry Dock, etelä-Wales, poika kirjoittaa Albertasta:

"Ikävää että tulin tänne; he ovat meidät täydellisesti pettäneet. He lähettivät meidät erämaahan pois ihmisten ilmoilta. Kun pääsin Minniscaniin, jonne minut käskettiin menemään, niin kukaan ei tuntenut minua ja työtä ei ollut missään saatavana. Lähdin sieltä ja tulin tänne Albertaan, mutta täälläkään ei ole vielä työtä. Teen sekalaisia töitä ruokani edestä ja nukun navettarakennuksessa.

"He ovat kohdelleet meitä varsin häpeällisellä tavalla. Palaan kotiin rahattomana, jos pääsen kotiin ollenkaan. Koeta lähettää minulle pari laatikkoa savukkeita. Minulla ei näytä olevan suuria mahdollisuuksia päästä kotiin, mutta tulen yrittämään parhaani mukaan."

Jack Colton Silverdalesta, Staffordshiresta, kirjoittaa nuorelle vaimolleen:

"Minulla on työtä, joten älä ole huolissasi. Olen pakotettu työskentelemään 16 tuntia päivässä, noin kahden punnan viikkopalkalla. Heti kun saan 20 puntaa tulen takaisin. Palkat ovat yhtä huonot kuin Englannissakin. Täällä on äärettömän ikävä olla, pitkät päivät pelloilla."

Sitten seuraa postikortti: "Minä en ole työssä; älä lähetä kirjeitä. Sano herra Hughesille, että olen täällä ajelehtimassa satojen muiden kanssa." Herra Hughes on se työnvälitystoimiston virkailija, joka auttoi hänet pääsemään Canadaan.

"Manitoba Free Press" tiedottaa, että "useissa piireissä nähdään kymmeniä elonkorjaajia kävelemässä työnetsinnässä kantaen matkalaukkujaan."

Sama lehti tiedottaa, että Swift Current-nimisessä paikassa "Huomattava joukko elonkorjaajia oli puutteessa, ja kerjäsivät ruokaa."

Paikallisen työnvälitystoimiston johtaja J. A. Bowman tiedottaa, että eräällä farmilla Calgaryn pohjoispuolella "Kolme miestä oli ajettu nukkumaan ulos. Tätä tapausta juuri tutkitaan. Useita huhuja on ollut liikkeellä, että maanviljelijät kohtelevat elonkorjaajia huonosti."

Entinen henkivartiosotilas George Cooper, Lontoosta, sanoi:

"Ensimäinen työpaikkani oli eräällä farmarilla Le Changessa; minun oli maksettava rautatiepilettini, käveltävä neljä mailia farmille, ja sitten sain tietää, että minua ei tarvittu"! Hänen seuraava työnsä oli 29 dollarin kuukausipalkalla (kolme shillinkiä päivältä), mutta farmari antoi hänelle työtä vain puoleksitoista päiväksi. Sitten hänet lähetettiin toiselle farmille, mutta häntä ei tarvittu siellä, ja hänen oli turvauduttava kerjäämiseen.

William Hyslop, autonajuri Midhurstista; C. V. Paine, Birminghamista; David Lyons, Croydonista; ja H. Fitton, Birminghamista, tiedottavat, että "jokusille brittiläisille elonkorjaajille, joille oli luvattu dollari päivältä, ei edes sitäkään maksettu. He eivät olisi menneet työhön ilman takeita luvatusta palkasta, mutta sitä he eivät saaneet."

Thomas Ross, Hope Terracesta, Skotlannista, sanoi: "Miehet olivat useita puntia velkaa brittiläiselle hallitukselle matkarahoista. Enempi miehiä lähetettiin sellaisiin paikkoihin, joissa ei kaikkia tarvittu, ollen siitä seurauksena palkkojen polkeminen. Miehet eivät edes ansainneet tarpeeksi maksaakseen matkapilettinsä."

Seuraava uutinen puhuu itsepuolestaan.

(Manitoba Free Pressistä.) "Huolimatta vastenmielisistä aineksista, on olemassa arveluttavia merkkejä, että useat kaivosmiehet, jotka ovat tulleet tänne rehellisillä aikomuksilla ryhtyä työhön, joutuvat ajelehtimaan sinne tänne lännellä. Tämä merkitsee että heidät on lähetettävä kotiin yleisillä varoilla, tai ylläpidettävä täällä kunnan varoilla siksi kunnes he saavat työtä .Se että he eivät ole saaneet työtä johtuu siitä, että he eivät ole kyenneet sovelluttamaan itseänsä uuden ja vieraan maan olosuhteisiin. On jo selvillä, että monet heistä tulivat tänne odottaen sellaista, joka ei ollut tosiseikkain kanssa yhtäpitävää."

Ylläesitetyt seikat toteavat, että koko kaivosmies-elonkorjaajain haalimінen on ollut suurenmoinen skandaali, joka on aiheuttanut katkeria kokemuksia ja kärsimyksiä tuhansille kaivosmies-elonkorjaajille.

Upton Sinclair 50-vuotias

PIIRTEITÄ HÄNEN ELÄMÄSTÄÄN JA TYÖSTÄÄN

Taannoin täytti tunnettu ja pidetty työväenkirjailija Upton Sinclair 50 vuotta. Syyskuun 20 päivänä 1878 syntyi hän Baltimoren kaupungissa Yhdysvalloissa. Sekä isänsä että äitinsä olivat n.s. etelävaltioista, neekeriorjuuden mailta. Sieltä juontaantuivat monet vaikutteetkin, joilla kaikesta päättäen on osuutta kirjailija Sinclairin kehitykseen. Siksi on syytä hieman tarkata kaukaisempaakin taustaa.

Sinclairit polveutuvat Englannista, jonka sotalaivastoon suvun miehiä kuului jo vuosisatoja sitten. V. 1812 komensi eräs Sinclair amerikalaista fregattia silloisessa sodassa Englantia vastaan ja hänen poikansa osallistui Amerikan laivaston retkeen Japania vastaan 1852—54, jolloin Japani pakotettiin avaamaan satamiaan Amerikan kauppiaille. Laivastopalvelus tavallaan kuului miespuolisten Sinclairin perhetraditioihin.

Yhdysvaltain etelävaltioiden laajoilla plantaaseilla vallitsi ankara orjuus. Neekerit kuuluivat rikkaiden tilanomistajain irtaimeen omaisuuteen, jonka kanssa isäntä sai tehdä mitä tahtoi. Orjain ylläpito ei tullut kalliiksi ja kun työ plantaaseilla oli melko säännöllistä, oli orjatyö paljon edullisempaa kuin palkkatyö. Toisin oli asianlaita pohjoisvaltioissa, joissa teollisuuskapitalismi alkoi kehittyä. Kun teollisuuskapitalismin olemukseen kuuluvat markkinaheilahtelut, vilkkaine työaikoineen ja lamaannuskausineen, ei orjatyö siihen sovellu. Orja näet olisi hinnaltaan kallis ja pidettävä hengissä silloinkin, kun hänen työvoimaansa ei välttämättömästi tarvita. Orjatyö olisi kahle kapitalistiselle teollisuudelle. Palkkatyöläisen sensijaan voi heittää kadulle tai kujalle heti, kun hänen työvoimansa tulee tarpeettomaksi ja kun palkkatyöläisten reserviarmeija saadaan suureksi, on työvoima halpaa. Niinpä pohjoisvaltioiden nousevan teollisuuskapitalismin etu alkoi vaatia etelävaltioiden orjain vapauttamista, jotta sieltä olisi saatu halpaa palkkatyövoimaa. Kun orjatalouden ja teollisuuden edut muutenkin olivat vastakkaiset, syttyi 1861 sota etelän ja pohjoisen välillä. Aito virginialaisina asettuivat Sinclairit tienkin orjavallan puolelle. Upton Sinclairin isoisä oli luutnanttina etelän armeijassa. Hänen poikansa, Upton Beall Sinclair, josta tuli kirjailijan isä, oli sisällissodan aikana vielä liian nuori varsinaiseen rintamapalvelukseen. Sodan loppuaikoina hän kuitenkin karkasi kotoaan ja kiiruhti kivääri kädessä puolustamaan eteläisten pääkaupunkia Richmondia. Mutta eteläiset joutuivat tappiolle ja henkiorjajärjestelmästä tehtiin loppu. Tilalle astui monessa suhteessa kamalampikin palkkaorjuus, kapitalismin eroittamaton osa. Sinclairit samoin kuin monet muutkin etelän herrasperheet menettivät entisen asemansa. Ylpeiden aristokraattien täytyi oppia mukautumaan uusiin oloihin ja elämään parhaan taitonsa mukaan.

Julkisuudessa pöyhkeilivät etelän ylhäiset edelleenkin ja vain yön hiljaisuudessa hiipivät heidän ylpeät naisensa salaa pesemään portaita ja suorittamaan muita tavallisen kansan tehtäviä. Miehet taas joivat ikävän todellisuuden haihduttamiseksi, vaikka rahat olivatkin vähissä. Viina juoksi virtanaan hävitetyssä etelässä ja Upton Beall Sinclairistakin tuli viinakauppias. Liiketoimet veivät miehen Baltimoreen, Marylandissa. Siellä tutustui hän melko varakkaan rautatievirkailijan ja kapitalistin tyttäreen, Priscilla Hardeniin. Solmitusta avioliitosta syntyi poika, tuleva kirjailija Upton Sinclair. Kun äiti oli aivan tarpeeksi nähnyt juoppouden tuhoja, opetti hän poikansa vihaamaan viinaa ja itse kieltäytyi hän kahvin ja teenkin juonnista. Mutta ylellisyyttä hän kunnioitti ja koetti kasvattaa poikansakin sen mukaisesti. Ensin toivoi hän pojasta ministeriä, mutta lopulta täytyi tyytyä unelmoimaan vain piispan kaavusta. Äiti näet oli uskovainen.

Kun poika näki suvun meriupseerina olleiden ylpeiden esi-isien kuvia, alkoi hän kuvitella tulevansa myös merisankariksi. Tämä oli kuitenkin järjetön unelma, sillä vanhemmilla ei olisi ollut varoja kouluuttaa poikaa laivastoakademiassa.

Vaikka perhe eli ahtaissa oloissa, kun isän liiketoimet eivät ottaneet menestyäkseen hänen juoppoutensa ja taitamattomuutensa takia, kehittyi pojasta ylpeä luonne. Se ei kuitenkaan estänyt häntä etsimästä isäänsä milloin mistäkin kapakasta, josta hänet usein kuljetti itkevän äidin luo. Kurja elämä katkeroitti pojan mieltä äärimmilleen. Hän koetti paeta kylmää todellisuutta, syventymällä kirjallisuuteen ja unelmiin. Rikkaiden omaistensa luona sai hän silloin tällöin käytettäväkseen kokonaiset kirjastoaarteet, maailman parhaiden kirjailijoiden tuotteita. Niiden parissa syntyi pojassa halu tulla runoilijaksi. Niistä löysi hän monta ihannettakin, kuten Jesus, Hamlet ja myöhemmin runoilija Shelly. Pian oppi hän ulkoa englantilaiset runoilijat.

V. 1888 perhe muutti Newyorkiin, missä poika meni kouluun. Ahkeruudellaan ja luontaisella älykkyydellään läpäisi hän kaksi luokkaa yhdessä vuodessa ja 12-vuotiaana oli alkeiskoulu suoritettu. Oltuaan liian nuori oppikouluun, täytyi hänen käydä viimeinen luokka uudelleen. Kun hän vieläkin oli liian nuori korkeakouluun, oli hän pakotettu valehtelemaan itsensä vanhemmaksi ja 1892 alkoi suorittaa 5-vuotista korkeakoulukurssia. 18-vuotiaana suoritti hän ylioppilastutkinnon. Korkeakoulussa luki hän oppikirjat muutaman ensiviikon aikana, jonka jälkeen kulutti aikaansa sepittelemällä runonpätkiä ja piirtelemällä kuvia professoreista. Edelleen lueskeli hän ahkerasti tunnetuimpien kirjailijain teoksia.

Koulussa oppi hän näkemään, miten paljon narrimaista mahdottomuutta koko koulujärjestelmässä oli. Sama oli tulos kirkkouskovaisuuteenkin nähden, jossa näki vain ulkokultaisuutta. Uskonnon opinkappaleet tuntuivat hänestä järjettömyyksiltä ja kun hän kieltäytyi menemästä kirkkoon, tuli vanhoillinen äiti hyvin onnettomaksi.

Pojan opinhalu tuli rajattomaksi ja runoilijakutsumus yhä selvemmäksi. Jo 15-vuotiaasta asti kirjoitteli hän runoja ja pikku kirjoituksia, joilla huvitti toisia. Pian alettiin niitä tilatakin ja hän ansaitsi neljä viisi dollaria viikossa. Kun perheenkin taloudellinen asema oli hieman parantunut, sai hän pitää itse ansionsa. Mutta ennen kaikkea hän tarvitsi vapautta. Lopulta suostuivat vanhemmat siihen, että hän vuokrasi asunnon ulkopuolelta kodin. Hän hankki itselleen pienen ullakkokamarin ja söi kaikkein halvimpia ruokia halvimmissa ravintoloissa. Ihmisille kertoi hän lukevansa lakimieheksi, mutta todellinen päämäärä oli runoilija. Sitä silmällä pitäen hän raatoi. Hän kirjoitteli poikakertomuksia, seikkailuja ja unelmia, joita lähti nopeasti hänen kynästään. Myös pilalehdille hän sepitti kaskuja ja vitsejä, joista sai dollarin kappaleesta.

Kustantajat alkoivat tilata häneltä novelleja. Armeija- ja laivastosalanimillä hän kirjoitti sekä armeijan että laivaston lehtiin kaikenlaisia seikkailujuttuja. Kun sitten puhkesi espanjalais-amerikalainen sota, "lähetti" Sinclair molemmat sankarinsa Kubaan. "Espanjalaisten tappaminen" tuli tuottoisaksi kirjalliseksi hommaksi ja niinpä Sinclairkin kirjoitti säännöllisesti 15,000 sanaa armeijan viikkolehteen ja yhtä monta laivaston viikkojulkaisuun. Lisäksi kirjoitti hän joka toinen viikko noin 50,000 sanaa käsittävän kirjasen johonkin halpaan sarjaan. Hän kirjoitti keskimäärin 55,000 sanaa viikossa ja piti ahkerassa työssä kaksi pikakirjoittajatarta, joille aina vuoropäivinä saneli. Työ aloitettiin aamusin klo 8 ja lopetettiin puolen päivän aikaan. Iltapäivisin suoritti hän korjauslukuja ja teki kävelymatkan puistoon, samalla miettien seuraavan päivän sanelut valmiiksi. Tämä työ vei 8 tuntia päivässä ja saman verran jäi opiskeluun (muiden töiden ohella opetteli S. saksan-, ranskan- ja italian kielet). Hän teki siis 16-tuntisia työpäiviä ja ansaitsi noin 70 dollaria viikossa. 20-vuotiaana hän kirjoitti markkinoille yli 2 miljoonaa sanaa. Kun ansio oli kohtalainen, auttoi hän äitinsäkin elättämistä.

(Jatkuu).

TYÖVÄEN URHEILU

Urheilijatovereille!

Niinkuin jokainen tietää, ei meillä täällä Canadassa ilmesty vielä omaa työläisurheilijoiden äänenkannattajaa, joten olemme sellaisena, suomalainen urheiluväki nim., pitäneet Suomessa ilmestyvää "Työväen Urheilulehteä". Aikaisemmin oli tämä sanottu lehti noskelaisten käsissä, mutta viime syksynä vaihtui miehet toimitukseen ja tämän kautta saatiin lehti palvelemaan todellisia työläisurheilijoiden periaatteita. Heti senjälkeen kun toimituksen vaihdos oli käynyt, tehtiin m.m. täälläkin päätös lehden ottamisesta täkäläisten työläisurheilijain äänenkannattajaksi. Seuraus oli, että lehteä alettiin tilaamaan ja tulee sitä nykyisin Canadaan moninverroin enemmän kuin aikaisemmin.

Mutta siihen ei kuitenkaan ole pysähdyttävä, vaan on edelleenkin tehostettava lehden levittämistä, sillä, huolimatta siitä, että se ilmestyykin verrattain kaukana, on se ainoa suomenkielinen urheilulehti, joka voi todellisia työläisurheilijoita tyydyttää. On siis alettava tarmokkaasti lehden levittäminen eri paikkakunnilla. Sellaisilla paikkakunnilla missä se on mahdollista, voidaan myydä irtonumeroitakin, mutta sopivin ja käytännöllisin kuitenkin on vuositilauksien hankkiminen. Oikeastaan tilaajille itselleen olisi eduksi, jos tilaus tehtäisiin aina vuodeksi kerrallaan. Silloin säästyttäisiin harmillisesta tilauksen katkeamisesta parhaana urheilukautena.

Tarmokkaaseen työhön siis kaikilla paikkakunnilla "Työväen Urheilulehden" levittämiseksi!

Jouluonnittelut "Työväen Urheilulehteen"

Myöskään ei pitäisi unhottaa, että "Työväen Urheilulehdessä" julkaistaan tavanmukainen jouluonnittelu. Siihen on myöskin osallistuttava niin suurella sakilla kuin mahdollista myöskin Canadasta. Onnittelu maksaa nimeltä aincastaan 20 senttiä. Kerätkää siis onnitteluja ja lähettäkää ne ajoissa että ehtivät aikanaan perille julkaistavaksi.

Työhön, urheilijat, jouluonnittelujen ja tilausten keräämiseksi "Työväen Urheilulehdelle"! — Masa.

Toronton uutisia

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN TORONTON KAUPUNGIN KESKUSKOMITEAN KOKOUKSESTA

1. *Venäjän vallankumouksen* muistojuhlaa vietetään marrask. 11 p., Standard Teatterissa. Eri kieliryhmien toivotaan huolehtivan ettei silloin sattuisi mitään, joka vaikeuttaisi yhteistä kansainvälisen juhlan viettämistä.

2. Johtokunnan raportti syysk. 18 ja 25 päivän pöytäkirjain mukaan luettiin ja hyväksyttiin. Erikoisesti aiheutti keskustelun uudelleen järjestämisen korjauksien välttämättömyys toiminnan tehostamiseksi. Päätettiin, että jokaisen ryhmän tulee auttaa agitprop.-komiteoita jäsenluettelon valmistamisessa ja toimihenkilöitten varaamisessa. Että sihteerin on hankittava kaupungin teollisuuskartta, tarkoituksella säännöstellä läheinen toiminnan piiri eri kaupunkialueilla oleville ryhmille.

Johtokunnan esitys, yleisen puhetilaisuuden järjestämisestä tov. MacDonaldille ja Spectorille Hygia haalissa, 40 Elm St., joista tulot jaetaan tasan kaupunkikomitean ja piirin rahastamiseksi, hyväksyttiin.

Ryhmien odotetaan ilman muuta suorittavan osuutensa piirirahastoon. Vaikka jokaista ryhmää kohden onkin määritelty vain yhden dollarin osuus, niin voidaan niiden periminen järjestää kaikille jäsenille veromerkkien kokoamisen yhteydessä kuukausittain.

3. **Kirjeenvaihtoa.** Kirje, kansainvälisen sanomalehtipäivän viettoa koskevana, luettiin ja jätettiin johtokunnalle tilaisuuden järjestäminen lokak. 21 p. Ryhmille tullaan lähettämään kolme keräyskorttia kullekin, jotka on jaettava määrätyille tovereille, joiden vuorostaan on keräys alettava heti ryhmän kokouksessa ja senjälkeen jatkettava sitä ulkopuolella puolueen jäsenistön. Samoin voivat ryhmät neuvotella miten voisivat auttaa "Workerin" levittämistä ja tilauksien hankintaa. Johtokunnan on valittava alue erikoiselle ryntäykselle, jossa ensin jaetaan juhlanumeroa vapaasti ja sitten seuraavalla kerralla käydään hankkimassa tilauksia. Koko puolueen jäsenistön tulee yhteistoiminnalla toimia tämän ryntäyskuukauden onnistumiseksi.

4. **Kirje** Canadian Labour Monthlyltä luettiin ja keskustelun yhteydessä tov. Hill esitti suomalaisten jäsenten yhteisen kokouksen mielipiteen Monthlya koskevana. Keskustelussa useimmat toverit painostivat että tämän teoreettisen julkaisumme kustantaminen on välttämätöntä jäsenistömme aatteellisen tason kohottamiseksi, sillä samanluontoisen ainehiston varaaminen, vaikkapa monistettunakin, tulisi maksamaan suunnilleen yhtäpaljon ja sittenkin jäisi se moninverroin puutteellisemmaksi. Kuitenkin oltiin sitä mieltä, että se voitaisiin valmistaa halvemmalle paperille painettuna ja muutenkin toisenlaisessa asussa, sekä myydä 10 tai 5 senttiä kappale. Velvotettiin johtokunta kutsumaan englanninkielisen jäsenistön yhteiseen kokoukseen, jossa julkaisun levittämistä erikoisesti käsitellään.

5. **Tilintarkastajat** ilmoittivat tilit olevan kunnossa neljältä kuukaudelta. Jäännökset kesäkuun $107.02, heinäkuun $83.57 ja elokuun lopussa $116.27. Keskustelussa ilmeni että on useita satoja velkaa, joista sihteeri velvoitettiin tekemään selostuksen seuraavalle kokoukselle.

Kom. nuorisoliiton kaupunkikomitean pöytäkirja hyväksyttiin. Päätettiin velvoittaa suom. agitprop.-komitea huolehtimaan, että suomalaisten pioneerien ohjaajat ottavat osaa lasten ohjauskomitean kokouksiin ja toiminnan suunnitteluun. Kom. nuorisoliiton edustaja velvoitettiin huolehtimaan että liitto yhtyy virallisesti Canadan Työväen puolustusliittoon ja suorittaa vuosiveron $5.00. Tov. Marley valittiin puolueen edustajaksi kom. nuorisoliiton kaupungin keskuskomiteaan.

6. **Can. Työväenpuolustusliitto.** Toverin Shoesmith raporteerasi englanninkielisen osaston ja Earlscoutin osaston yhtymisestä, virkailijain valinnasta y.m. suunnitelmista. Erikoisesti katsottiin tarpeelliseksi järjestää ryntäys tov. Mooneyn ja Billingsin vapauttamiseksi, lähettäen kirjeet unioille y.m. Jäsenten tulee lähettää kirjeitä vangeille. Myöskin velvoitettiin juutalainen agitprop.-komitea huolehtimaan keskuudessaan puolustusliiton osaston muodostamisesta ja joukkokokouksen kutsumisesta jäsenten värväämiseksi.

7. **Poliittisen komitean** pöytäkirja luettiin ja suunnitelmat hyväksyttiin. Erikoisesti painostettiin jäsenten osanottoa Työväenpuolueen keskusneuvostoon. Hyväksyttiin eroavan sihteerin tilalle Hatfieldin tai Douglassin valinta. Kunnallisvaaleihin osanottoon nähden katsottiin tärkeäksi että joukoille tehdään selväksi Simpsonin siirtyminen Gibbonsin kaltaiseksi 'työväen' miehekși ja Gideon Robertsonin (konservatiivisen senaattorin) kannattajaksi, sekä että Työväenpuolueen on näin ollen asetettava oma ehdokkaansa kontrolli-lautakuntaan. Valtuusmies- ja valistuslautakunnan ehdokkaat esitetään asetettavaksi äänestyspiireissä numero 5, 6 ja 7, samoin kuin viime vuonnakin.

Työläisten yliopistot Neuvostoliitossa

Työläisten yliopistoja ryhdyttiin muodostamaan kolme vuotta sitten. Nykyään on Neuvosto-Venäjällä neljäkymmentä työläisten yliopistoa, joissa on 12,000 oppilasta. Suurin osa näistä muodostettiin varsinaisten yliopistojen yhteyteen, joilla on käytettävänään kykeneviä luennoitsijoita, rakennukset ja laboratooriot. Oppilaat ovat 25—35 vuoden ikäisiä. Useimmat heistä on ammattitaitoisia työläisiä, joiden päämääränä ei ole hankkia diploomeja, vaan teoreettisesti täydellisesti tutustua tuotantoon, voidakseen tulla kykeneviksi johtajiksi niissä tehtaissa, joissa he työskentelevät.

Työläisten yliopistot jakaantuvat 2 haaraan — yhteiskunnallistaloudellinen ja teknillinen haara. Taloudellinen haara sisältää kursseja osuustoiminnallisessa ja ammatillisessa liikkeessä sekä taloudellisesta hallintotoiminnasta. Teknilliseen haaraan kuuluu insinööritaito, sähköteknillinen, kemiallinen ja muut kurssit. Opinnot, jotka suoritetaan iltakursseina, ottavat noin kahdesta kolmeen vuoteen. Numerotiedot kahdestakymmenestäkahdeksasta työläisten yliopistosta osottavat, että kuluvan vuoden aikana on tehty 8,145 osanottohakemusta. Ainoastaan 4,772 hakijaa voitiin ottaa vastaan. Oppilaiden yhteiskunnallisen aseman suhteen 31 yliopistosta kerätyt tiedot osottavat 81.1 prosenttia oli ruumiillisen työn tekijöitä, ja 14 prosenttia oli konttorityöläisiä.

Eri paikkakunnilta

South Porcupine, Ont.

POHJALAISIA

3-näytöksisen kansannäytelmän esittää osastomme näytelmäseura Timminsin osaston haalilla t.k. 14 p. Varustautukaa timminsiläiset vastaanottamaan reiluja "Pohjalaisia". Alkaa kello 8 illalla. Liput maksaa 50 senttiä, kuten ilmotuksesta näette. Siis haali täyteen, toivoo — ukko Harri.

Ladysmith, B. C.

Työolot taas talven tullen ovat vilkastumaan päin, koska joka arkipäivä tehdään työtä. Ja herrat kuuluu tarvitsevan miehiä työhön. Suomalaiset täältä ovatkin enimmäkseen lähteneet muille markkinoille, metsätöihin, kalaan j.n.e. Vaikka sama taitaa työläiselle olla mitä tekee ja missä on. Olen kokenut jo useammanlaista virkaa, piikana, mainarin rouvana, lokarin akkana ja kalamiehen muijana ja koettanut fikeerata, että mikähän niistä olisi paras, vaan aina mielessäni ne tuntuu yhtä katkerilta kaikki. Kapitalisti on sama kaikkialla, kiskoo kaiken veren ja hengenkin.

Tein havainnoita veljeysseuran piknekissä miten kaikki näytti murheelliselta, itkua kaikkialla. Puolisoja ja lapsia kuollut ennenaikaisesti. Ajatukset yhtyvät mielenosoitukseksi tätä kurjaa yhteiskuntajärjestelmää kohtaan.

Raittiusagitatsioni-illatsu oli 22 p. syysk. ja onnistui se tyydyttävästi. Eliina Lind selosti väkijuomien turmiollisuudesta ja A. Kotila puhui aiheesta: Työväenluokan kehitys on äärettömän korkealla ja äärettömän alhainen. Hän kuvasi, kuinka työväenluokan jäsenet suorittavat korkean kehityksen omaavaa työtä, esimerkiksi insinöörialalla. Pystyttävät pilvenpiirtäjärakennuksiin rautaiset kehykset, aivan kuin taikavoimalla, jo monia muita paljon tietoa omaavaa työtä. Ja silti sen kehitys on niin alhainen, kun tulee kysymykseen oman itsensä ja luokkansa puolustaminen. — T. M.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Jouluilmotuksia Suomen lehtiin

Tänä vuotena voidaan Vapauden kautta lähettää joulu ja uudenvuoden onnitteluja Suomen kommunistisiin lehtiin. Niiden hinnat ovat 25 senttiä nimeltä ja myöskin sama koko perheen nimeltä.

Onnentoivotukset pitää olla Vapauden konttorissa ennen marraskuun 15 päivää. Sen jälestä tulleita ei enää voida ottaa huomioon. Mutta parhainta on toimittaa kaikkialla keräys nyt heti, sillä se on Suomenkin tovereille parhainta.

Muistakaa, että jokaiselle eri lehdelle toimitettavat onnittelut on kirjotettava eri paperille.

Asiamiehet. Ottakaapa tämä keräys esille heti. Mitään erikoisia keräyslistoja ei lähetetä. Käyttäkää tavallista isokokoista taplettipaperia ja kirjottakaa siihen onnittelijain nimet.

Siellä missä ei satu olemaan asiamiestä, pyydetään jonkun toverin toimittamaan keräyksen. Lähettäkää sitten nimet ja kertyneet rahat Vapauden konttoriin. Asiamiespalkkiota myönnetään 10 pros.

Toverillisesti

Vapauden Konttori,
Box 69, Sudbury, Ont.

B. C. tulee värväämään brittiläisiä siirtolaisia

VANCOUVER, B. C., lokak. 9. — Maakunnan pääministeri Tolmie on ilmottanut hallituksen suunnittelevan suuremmoista brittiläisten siirtolaisten maakuntaan tuottamista maakunnan viljelyskelpoisten maiden viljelemista ja asuttamista varten.

Hallituksen sanotaan suosivan ryhmäasutusta ja tutkivan maanviljelykselle kelvollisia seutuja sitä varten. Hallitus tulee esittämään suunnitelmansa vasta tulevan vuoden alussa.

Kaksi jalankulkijaa tapettu autolla

PORT CREDIT, Ont., lokak. 8. — Eilen illalla kuoli täällä kaksi jalankulkijaa, 75-vuotias William James Hare ja hänen taloudenhoitajansa 58-vuotias Isabel Johnston, kun Thomas Atkins ajoi heidän päälleen Lake Shore tiellä.

Atkins on pidätetty. Hän selittää tapaturman syyksi huonon valaistuksen tiellä ja selittää, että ei nähnyt paria ennenkuin he astuivat hänen autonsa eteen.

Suomesta

VALKAISUKEVÄÄN MUISTOJEN PAINO ON RASKAS

Viime kuun 13 päivän iltana löydettiin Ylistaron Heikolassa talollisenpoika Kustaa Louko hirttäytyneenä kotitalonsa heinäladosta. Vainaja oli 35-vuotias. Hän otti v. 1918 osaa Suomen valkaisemiseen suojeluskunnan riveissä. Louko muuttui itseensä sulkeutuneeksi ja eli omaa, eristynyttä elämäänsä, karttaen ihmisiä. Näki selvästi, että omantunnon tuskat raatelivat häntä. Lohtua tuskaansa koetti Louko saada uskonnollisista kirjoista, joita paljon tutki. Mutta lohtua ei tullut, vaan katsoi hän itsemurhan olevan ainoan keinon, jolla selvittää tekonsa.

Monta samanlaista murhenäytelmää on varsinkin Etelä-Pohjanmaalla, valkoisten rintamalla näytelty. Suojeluskuntain kamala terrori, johon "sivistyneistö" puhetorvineen ja kirjoitustorvineen yllytti yksinkertaisia talonpoikia, on kostanut välikappaleille, mutta rikoksiin kiihottajat, he istuvat edelleen kunnian kukkuloilla ja kiihottavat edelleen talonpoikia työläisiä vastaan.

VARSIN KUVAAVAA VALKO-SUOMELLE

Viime heinäkuun 26 päivän istunnossaan julisti kouluhallituksen suomenkielinen oppikonlujaosto haettavaksi 7 vanhemman lehtorin, 16 nuoremman lehtorin ja 2 ylimääräisen nuoremman lehtorin virkaa sekä 1 opettajan viran eli yhteensä 26 virkaa maan eri oppilaitoksissa. Auki julistetuista viroista oli 25 sellaista, jotka ovat olleet haettavina varemminkin, monet hakijain puutteessa useita eri kertoja, jotkut seitsemänkin vuoden ajan.

Syyskuun 20 päivänä umpeen menneen hakuajan kuluessa ei yhteenkään näistä viroista ole ilmaantunut hakijoita, joten ne saadaan kaikki taasen julistaa haettaviksi.

Tällainen ei ole varsin mairittelevaa länsimaisella sivistyksellään kerskuvalle valko-Suomelle.

"OIKEUSVALTION" RANGAISTUSKEINO

Lainvalmistelukunnan ensimäinen osasto on nyttemmin saanut valmiiksi ehdotuksen esitykseksi vapausrangaistuksen koventamisesta ja antanut sen oikeusministeriölle. Ehdotus on lähetetty korkeimpaan oikeuteen lausunnon saamista varten. Se tarkoittaa vesi- ja leipärangaistuksen käytäntöön ottamista.

Jo hallituksen esityksessä ensi vuoden ylimääräisiksi menoiksi edellytetään tällaisen esityksen antamista, siinä kun edellytetään, että hallitus on suunnitellut toimenpiteitä, joiden kautta sakko- ja lyhytaikaisten vankeusvankien määrää voitaisiin huomattavasti alentaa. Ehdotuksen mukaan 6 kk. tai sitä pienemmän vankeusrangaistuksen toimeenpanossa vastaa 4 päivän vesi- ja leipärangaistus aina 24 päivään saakka tavallista vankeutta. Vapausrangaistusta, joka on tuomittu väkivallasta tai muusta raakuutta osoittavasta rikoksesta, voidaan koventaa korkeintaan 36 päivän ajaksi.

Neuvostoliitosta

TÄMÄN VUODEN SATO

Keskushallinto ilmoittaa seuraavaa: Sateet ovat häirinneet peltotöitä hidastuttaen sadonkorjuuta. Monilla seuduilla satoi elokuussa kaksi kertaa yli normaalisen. Jopa etelässä tavallisesti kuivassa Astrakanin läänissä satoi tavallista runsaammin. Kuitenkaan eivät sateet suuresti muuttaneet sadontoiveita.

1 p. syyskuuta arvioitiin Neuvosto-Venäjällä syyskylvöt 14 % ja kevätkylvöt 29 pros. suuremmaksi kuin viime vuonna.

Myöhäisistä kauroita sato jonkun verran pienenee. Aikaisemmat kevätkylvöt ovat vähemmän kärsineet.

Parhain sato saadaan Koillis-Uraiin, Keskisen ja Alisen Volgan alueilla, Donin ja Shahtin-Donin okrugoissa. Pohjois-Kaukasiassa, Bashkiirien, Kasakkain ja Kirgiisien tasavalloissa, Karjalassa ja Leningradin alueella saadaan keskinkertainen sato.

Yleinen sato tulee Neuvosto-Venäjällä seuraava:

Kaura, ohra, perunat, auringonkukka keskinkertaista parempi; pellava pellavanviljelyspiireissä huomattavasti parempi viimevuotista; hamppu tyydyttävä, pumpuli täysin tyydyttävä, sokerijuurikas Tambovin, Kurskin ja Voroneshin lääneissä täysin tyydyttävä, mahorkka keskinkertaista parempi.

KUUSITUNTINEN TYÖPÄIVÄ KAIVOKSISSA

Harkovista ilmoitetaan, että siirtyminen kuusituntiseen työpäivään Rovenetsin kaivoksilla on sujunut täysin tarkoituksenmukaisesti. Nyt jo saatavissa olevien tilastojen mukaan vastaa täysin tarkoitustaan työpäivän lyhentäminen, sillä tuotanto on jatkuvasti suurentunut työpäivän lyhennyksestä huolimatta.

TAISTELU JUOPPOUTTA VASTAAN

Moskovan neuvoston yhteydessä toimii erikoinen komitea, jonka tehtävänä on taistella juoppoutta vastaan. Viimeksi pidetyssä komitean istunnossa on katsottu välttämättömäksi kieltää kaikki uusien väkijuomakauppojen ja oluttupain avaaminen. Samalla on päätetty, että tehtaiden ja työpaikkojen lähistöllä olevat kapakat on suljettava.

NAISTEN OSASTO

Raportti

Työläisnaisten liiton Vancouver-saaren, B. C., osastojen yhteisestä kokouksesta Cob Treessa, A. Palon talolla, syysk. 20 p. 1928.

Ryhmämme sihteeri H. Sillanpää kutsui kokouksen työjärjestykseen. Osanotto kokoukseen oli tyydyttävä, joskin edellisillä kerroilla on ollut runsaampi, vaan toivottavasti seuraavalla kerralla menemme kaikin.

Kirjeenvaihtoa oli sihteeriltä Vancouverista. Ilmeni että oli jo osastoissa luettu kirjeet osalta. Joitakin päätettiin keskustella tulevassa konventsionissa. Edustajain kyytikulujen korvaamiseksi lähetimme $15.00. Sihteeristö olisi voinut jaotella mikä kunkin osaston kohdalle kuuluu ja lähettää laskun, sellainenhan oli ajatuskin alkujaan.

Protestin päätimme lähettää Suomen hallitukselle, niiden "oikeus"-kuulustelujen johdosta, joita on käyty viime aikoina, syyttämällä työläisiä kommunististen mielipiteiden ja kaikenlaisten aiheettomien syiden johdosta. Samalla kertaa kaikenlaiset pirtutrokarit ja murhamiehet saavat vapaana kunniametallia vain kantaa, ja rehellisiä, todellisia valistus- ja sivistystyöntekijöitä teljetään vankilaan "sivistysmaassamme", Suomessa aivan samaten kuten tsaarin aikaan Venäjällä.

Brass Check-nimistä englanninkielistä kirjaa tilasimme 6 kpl. myytäväksi, koska ilmeni että se on hyvä agitatsioniväline. Siinä kuvataan porvarillisen sanomalehdistön turmiollisuus työväestöön nähden. Keskustelimme kysymyksestä: Onko hyödyllistä vaiko vahingollista palvella kaikenlaisia vanhoja tapoja? Enempi katsottiin vahingolliseksi ruumiin siunaus ja kaikenlainen ulkokultaisuus. Turmelemme sillä nuorisoa ja heidän mielipiteitään. Suoritettiin määrätty ohjelma ja juotiinpa vielä maukkaat kahvit päälle. — Taava Maunus.

Eihän vanha kehnokaan toki kaikkeen kykene

Kiinassa olevista suomalaisista lähetyssaarnaajista pakinoi "Inkvisiittori" Tiedonantajassa:

Ylläoleva otsikko on vähän railakkaan puoleinen, mutta lukijat huomannevat jo siitä, että aiomme liikkua vähän noinniinkuin kristillisellä alalla ja voimmekin ilmoittaa, että olemme lainanneet otsikkoon ajatuksen Lähetyssanomista.

Tämä äänenkannattaja, samoinkuin muutkin pappien äänenkannattajat, on jonkunverran kiukustuneella mörkötuulella. Kiinassa on näet ollut lähetyssaarnaajapapeilla pikku vaikeuksia, t.s. heidän porvarillispapillista mukavuuttaan vastaan on silloin tällöin hiukan häiritty.

Kiinassa on, kuten lukijamme ovat kai kuulleet, ollut sota — taitaa jatkua vieläkin — ja tässä sotahuiskeessa on sotarintamia muodostunut suomalaisten lähetystalojen tienoillekin. Lähetyssaarnaajat eivät näy jaksaneen luottaa herransa varjelukseen, ja niin he ovat saaneet lähteä lojottamaan joskus pakoonkin. Eivätkä aina ole saaneet autoja eikä muita nykyajan mukavuuksia matkustusvälineikseen vaan on täytynyt vaeltaa apostolin kyydilläkin.

Tappelun tuoksinassa on ammuttu joskus hajalle lähetysasemiakin ja niitä on myöskin sattunut palamaan ja tällöin on mennyt lähetyssaarnaajien maallista mammonaakin.

Nämä seikat ne ovat julmistuttaneet herroja lähetyssaarnaajia, varsinkin se mammonan menetys. Mistäs kristitty ja pappi pahemmin suuttuisi kuin maallisen mammonan menetyksestä. Johan se toki jurnuttaa näitä herroja kun kukkaroon tulee lovi.

Kaikkeen tähän pahaan kuuluvat olevan syynä kirotut kommunistit. Tietysti. Nehän ne ovat syntipukkeja siellä niinkuin täälläkin. Kukas sitten jolleivät ne.

Kiinasta on tullut yhdeltä ja toiselta lähetyssisarelta ja -veljeltä sapekkaita kirjeitä täkäläisiin lähetyksen äänenkannattajiin ja näissä kirjeissä saavat kuulla kommunistit kerrankin kunniansa. Eräs kirjoittaja valkertaa sitä, että kommunistit ovat antaneet ymmärtää, että kiinalaiset ovat Kiinan isäntiä.

Mikä julkeus tosiaankin! Suomalaisten ja muiden ulkomaalaisten ja näiden kätyreinä toimivien kiinalaisten isänmaataan pettävien porvarienhan siellä pitäisi antaa olla isäntinä. Se olisi oikeaa porvarillista isänmaallisuutta. Se, että kiinalaiset — kuten nämä kommunistit — pyrkivät itse isänmaassaan isänniksi, se on maanja valtionpetosta.

Eräs toinen lähetysveli kirjoittaa, että kiinalainen kansanjoukko kuljetti erästä evankelistaa pitkin katuja ja lopulta vangitsi hänet. Ja jatkaa kirjoittaja: "...kappeli turmeltiin ja raamatut, laulukirjat ja traktaatit julkisesti poltettiin. Mutta, huudahtaa kirjoittaja, kiitos olkoon herran! Kristittyjen uskoa ei perkele pystynyt hävittämään!"

Mutta näyttää sitä uskoakin hävinneen siitä päättäen, mitä eräs toinen lähetyspappi kertoo. Hän sanoo, että monin paikoin on osa kristityitä jonkun kommunistiksi käyneen henkilön, entisen oppilaan, evankelistan, naisen j.n.e. johdossa ollen "käynyt räyhäämään." On se "perkele" siis ainakin hiukan hävitystyötä tehnyt.

Suuttuneita ovat siis, kovasti suuttuneita suomalaiset lähetysapostolit Kiinassa. Mutta eipä heidän sopisi nokitella. Oma on syynsä siihen kun kiinalaiset ovat heitä tukistelleet. Nämä lähetysapostolit näkyvät olleen kaikkialla yhteisissä vehkeilyissä kiinalaisten porvarillisten, patamustien japanilaisten y.m. Kiinan kansan vihollisten kanssa kansaa vastaan. Eivät puhu näissä kirjeissäänkään mitään mustien pyövelien pahoista teoista ihmisten mestauksista, porttien päälle päiden naulaamisista y.m. Kukaties ovat kulkeneet valkoisten pyövelien perässä siunauksia posmittamassa. Ihmekös sitten jos kansa suuttuu ja rankaisee. "Nijitä kaloja kuin ihminen pyydä nijitä hänele annetan", muistamme lukeneemme vanhasta virsikirjasta ja nijitä kaloja näyttää tulleen lähetyspapeille Kiinassakin.

Toisekseen. Mikä pakko on pistää Kiinaan nokkansa. Pysyisi poissa, niin säästyisi ikävyyksiltä.

Jo senkin vuoksi saisi pysyä poissa kun se lähetys tulee niin kanaljan kalliiksi. Yksin tänä vuotena touko- ja kesäkuun aikana on Suomesta koottu lähetysseuroille yhteensä 1,100,310:06 markkaa ja se raha on pitkä raha, mutta menee aivan turhan päiden kuin Kankkulan kaivoon.

Sitäpaitsi ei sitä pitäisi mutista vastaan vaikka vähän vastoinkäymisiäkin on. Eikös ne kunnon kristitylle sattuvat koettelemukset tule sieltä kristittyjen herralta, ja jos niistä marmattaa, niin se on marmattamista sitä herraa vastaan ja siis syntiä. Siinähän voi kuolemattomalle sielulle käydä huonosti. Ketäs vastaan sitten mutisee? — Inkvisiittori.

PORT ARTHURIN JA FORT WILLIAMIN LIIKEMIESTEN ILMOITUKSIA

Hammaslääkäri
Toht. ELGIE
Clinic Block,
FORT WILLIAM, ONT.
McCartney & Burke's juvelikaupan yläkerrassa
Tunnit: 9 a.p. kello 6 j.pp.
Puhelin S. 1003
Otetaan X-Ray kuvia hampaista.
Kaasun avulla poistetaan hampaita.

Tohtori
J. C. Diamond
MD., L.M.C.C., M.C.P. & S.
KIRURGI JA SPECIALISTI SUKUPUOLITAUDEISSA
Konttori 12-14 Ross Blk.,
Simpson ja Victoria katujen kulmassa
Puhelin 2077 S. Kotiin 2077 K.
FORT WILLIAM, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri W. B. MacDonald
McLean Block, 318 Bay Street
PORT ARTHUR, ONT.
Tunnit: 9—12 ap. 2—6 ip.
Auki iltasin 7—9
Puhelin N1681. Suomea puhutaan
Kohtuulliset hinnat.

KALEVA SUOMALAINEN APTEEKI

Kaikki meidän suomalaiset kotilääkkeemme ovat valmistettu Suomen yliopistossa käytännössä olevain oppikirjain mukaan, sekä K. G. K. Nyman'in erikoiskatsannon alaisina. Me käytämme ainoastaan parhaita rohtoja valmistukseemme.

KUMMITAVAROITA
Kuumavesipussia, hinta $1.25
$2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00
Kuumavesipussin letkuja, hinta $1.00
Ruiskuja naisille, hinta $3.50
Ruiskuja miehille, hinta $1.00
Ruiskuja lapsille, hinta .35
Korvaruiskuja, hinta .... .35
Nenäruiskuja, hinta .... .35
Varmuusesineitä naisille, hinta $3.50
Varmuusesineitä miehille, hinta $3.00 tus. y.m., y.m.
Kääreitä, Plaastaria, Haavapumpulia 25c, 40c, 75c, $1.50.
Haavakääreitä 1' 20c, 2' 25c
Exemasalvaa, hinta 75c

Hoffmanin tippoja, sydänaluskipuun 50c ja $1.00
Selkäplaastaria .35
Rintaplaastaria .50
Munuaisplaastaria .50
Eetteritärpättiä, yskään ja hengenahdistukseen .50
Halvausvettä, hinta .50
Hiusöljyä, hinta .50
Hammastippoja, hinta .25
Hammaskittiä, hinta .10
Hammasharjoja, hinta 25c, 40c, 50c ja 75c.
Hemoroidesalvaa, hinta 75c
Hajupihkaa, hinta 25c unssi
Intinlinjamenttiä, hinta .50
Snellmanin koliikkitippoja .50
Kamferttiviinaa, hinta .50
Kamferttiöljyä, hinta .50
Emätippoja, koliikkiin ja sydänaluskipuun, hinta .50

Hammaspulveria, 25c ja 50c
Ihosalvaa, hinta .35
Kamferttia, kuivaa 25c unssi
Kamferttilinjamenttia .50
Kummiplaastaria .25
Kolmenlaisia tippoja .50
Luulinjamenttia .50
Nervin tippoja .50
Parranajosaippuoita .50
Päänkivistyspulveria .50
Pikiöljyä .50
Puunöljyä .50
Puhdasta Norjan kalanmaksaöljyä, hinta 50c ja $.100
Prinssintippoja .50
Preserveeraavia tippoja .50
Riigapalsamia .50
Silmävettä .60
Silmäsalvaa .50
Suu- ja hammasvettä .50

TILATKAA meiltä lääkeluettelo. Meillä on saatavana kaikkia Suomen, Canadan ja Amerikan lääkkeitä, kummitavaroita, maskeerausmaaleja y. m. Me maksamme postirahan kaikista $5.00 tai sitä isommista tilauksista. — Erikoislääkeluettelot asiamiehille.

KALEVA APTEEKI
K. G. K. NYMAN, Omistaja.
Suomessa ja Canadassa tutkinnon suorittanut apteekkari.
PORT ARTHUR, Ont.

PORT ARTHURIN OSUUSRUOKALA
Työläisten perustama, ylläpitämä ja kontrolleeraama liike. Vaivaisella vartilla saatte siellä kunnollisen aterian. Mitä suuremman kannatuksen annatte omalle liikkeellenne, sen paremmin ja sitä kunnollisemmin se silloin kykenee teille antamaan palvelustaan.
Kannatus omalle ruokalalle merkitsee teidän oman toimintanne voimistamista.
VIGOR CO-OPERATIVE SOCIETY LIMITED,
316 Bay Street — — Port Arthur, Ont.

Miksi teidän tulee kannattaa osuusliikettä?
Osuusliike on työläisten ja farmarien oma liike, joka jakaa liikevoitot kuluttajilleen. Port Arthurin osuusliikkeestä jaettiin viime vuoden liikevoitto $6,000.00 osakkeissa ostajille. — Fort Williamin liikkeen kuluttajat siirsivät liikevoiton pääomaksi liikerahastoon. Tehdessänne ostokset yksityisessä liikkeessä luovutatte liikevoiton yksilön pussiin. — Osuusliikkeen kannattajana hyödytätte omaa liikettä ja itseänne. Ostamalla osakkeen osuusliikkeestä pääsette liikkeen hallintoon ja johtoon määrääväksi jäseneksi. — Luokkanne ja oma etunne velvoittaa teitä olemaan osuusliikkeen kannattaja.
Tehkää tilauksenne os.:
The International Co-Operative Trading Co. Ltd.
176—8 S. Algoma St., Port Arthur — 513 Simpson St., Fort William
Leipomo: 605 Simpson St., Fort William, Ont.

ALGOMA STEAM BATH AND BOTTLING WORKS
146 Algoma St., South. — Port Arthur, Ont.
— Suositellaan —
HÖYRY-, SUIHKU-, AMME- JA HÖYRYKAAPPIKYLPYJÄ
Auki joka arkipäivä kello 1—12 yöllä
Virvotusjuomatilaukset lähetetään kotiin tilattaessa
PUHELIN 2400 N.

B. BROPHY
Jolla on kahdeksantoista vuoden kokemus autoalalla, on ottanut haltuunsa entisen Karjalan liikkeen. Kaiken mallisia autoja, sekä niiden käyntiinpano., valaistus- ja sytytyslaitteita korjataan.
Kaikki työ taataan. (K
SERVICE GARAGE
Algoma ja Queen katujen kulmassa — Puhelin N. 882
322 MEMORIAL AVE. PORT ARTHUR, ONT.

ASIOIMISTON
olen avannut Port Arthurissa. Toimitan kaikenluontoisia asioita. Toimin tulkkina, suoritan käännöstyötä, hankin lainopillisia neuvoja, ja valmistan maansiirto y.m. asiakirjoja.
Välitän henki-, palo-, automobiili- ja yhteenajo vakuutuksia.
Välitän kiinteimistöä. Taloja vuokrataan. Rahaa lainataan.
Postin kautta yleisön palvelus erikoisala.
RUDOLF E. HULKKO
284 Bay St. — PORT ARTHUR, ONT. — Phone N. 911
Leikatkaa irti ja säilyttäkää osoite. (K

KIVELÄN LEIPURILIIKE
Tarjoaa teille ainoastaan ensiluokan aineista valmistettuja tuotteita. Käyttäkää meidän tuotteita. Linjoille lähetetään.
KIVELÄN LEIPURILIIKE
Puhelin 1618 N. — 111 Secord St. — Port Arthur, Ont.

BAY ST. MEAT & FISH MARKET
SUOMALAINEN LIHAKAUPPA
Ensiluokkaista tuoretta ja savustettua ja keitettyä lihaa ja kalaa.
Phone N2713 — Huolellinen palvelus — 288 Bay St.
H. KANTOLA
PORT ARTHUR ONTARIO

Erikoisen tärkeä huomautus
Älkää jäähdyttäkö itseänne liikaa, se on vaarallista. Tarvitessanne COLIA tai POLTTOPUITA, kääntykää meidän puoleen. Me lajittelemme ne juuri teidän tarpeenne mukaisesti.
P. WANSON — COAL & WOOD
OFFICE 277 JOHN ST. SOITTAKAA PUHELIN 431N.

Ruoka-aineiden luonne ja hyvin valittu ravinto

Kirj. toht. S. H. Belfrage

(Jatkoa)

Kauan aikaa tämä ravintoaineiden puhtaasti kemiallinen puoli tyydytti tiedemiehiä täydellisesti. Ruumista pidettiin säiliönä, jossa ravintoa poltettiin aivan samoin kuin polttoaineita poltetaan ahjossa lämmön synnyttämiseksi. Havaittiin tarvittavan polttoainemäärän vaihtelevan, riippuen kunkin yksilön iästä, koosta ja toiminnasta sekä ympäröivän ilman lämmöstä. Mittayksikköä nimitettiin "kaloriaksi", ja ravinnon arvo laskettiin tämän mittayksikön mukaan. Joidenkuiden ravintoaineiden huomattiin luovuttavan enemmän lämpöä kuin muiden aivan samoin kuin joku polttoaine, esimerkiksi tonni antrasiittikivihiiliä, synnyttää poltettuna enemmän lämpöä kuin tonni polttopuuta. Samoin havaittiin jonkun ravintoaineen, kuten rasvan, luovuttavan palaessaan enemmän lämpöä kuin hedelmien tai vihanneksien.

Sikäli on kaikki tämä täysin oikein, ja se on antanut meille paljon hyödyllisiä ja käytännöllisiä tietoja ravintoaineista. Mutta siihen sisältyy vain osa totuutta, ja tiedemiesten tyytyessä katsomaan ruokatarpeita samassa valossa kuin polttoaineita, pitäen tätä kysymystä puhtaan kemian alaan kuuluvana, pysyisivät jotkut tärkeimmät totuudet salassa. Laboratorion kemia on kokonaan toisenlainen kuin elämän kemia, joten on täytynyt keksiä uusi sana merkitsemään elämän kemiallisten ilmiöiden tutkijaa, ja häntä nimitetään nykyisin biokemistiksi.

Uusia havaintoja koko ravintoaineiden luonteesta tehtiin, kun laboratorioissa suoritettiin erinäisiä kokeita ruokkimalla eläimiä puhtaasti kemiallisesti. Perusravintona pidettyjä aineita hankittiin puhtaassa tilassa erottamalla niitä erilaisista ruoka-aineista. Puhtaita munanvalkuaisaineita, puhtaita hiilihydraatteja (tärkkelystä ja sokeria) ja puhdasta rasvaa ynnä jonkun verran "tuhkaa" (kivennäisaineita) hankittiin siten, että ne sekoitettiin toisiinsa käyttämällä kutakin aineosaa sellainen suhteellinen määrä, joka pidettiin sopivana. Niin saatiin nähtävästi moitteetonta ravintoa, ja voitiin odottaa loistavia tuloksia eläimiä sillä ruokittaessa. Tällä tavoin mitä parhaista ruokatarpeista erotettu ja kemiallisessa laboratoriossa uudelleen valmistettu sekoitus vietiin eläinlaboratorioon. Siellä se osoittautui turmiollisen tehottomaksi. Siitä huolimatta, kuinka taidokkaita yhdistelmiä näistä itsessään mainioista ravintoaineksista keksittiin, sekoituksella ruokitut eläimet sairastuivat eivätkä pysyneet elossa. Ilmeisesti oli sivuutettu joku kemisteille tuntematon seikka, koska eläimet pysyivät edelleenkin hyvässä kunnossa, jos niitä ruokittiin alkuperäisillä luonnon varaamilla ravintoaineilla. Kemistien sekoituksista puuttui ehdottoman tärkeitä aineksia siitä huolimatta, että ne oli valmistettu mitä parhaiden ravintoaineiden kaikista tunnetuista aineksista.

Nyt tiedämme, että kun ravintoaineet joutuvat kemiallisen muokkauksen alaisiksi laboratorioissa ja niiden kemialliset aineosat hajoitetaan ja erotetaan toisistaan, ne menettävät sen ehdottoman tärkeän energian, joka on ravinnon ydin ja jota ilman ei voida elämää säilyttää. Suuren osan tästä elinenergiasta luullaan keskittyvän vitaminien nimellä tunnettuihin kemiallisiin aineksiin. Niiden kemiallisesta kokoonpanosta tiedetään hyvin vähän, mutta sen tiedämme, että ne ovat läheisessä yhteydessä auringonvalon kanssa ja että niitä on useita muunnoksia, joilla on kullakin oma osansa elämän ylläpidossa ja hyvän ravitsemistilan turvaamisessa. Seuraavassa luvussa puhumme enemmän näistä ravinnon ehdottoman tärkeistä aineosista.

(Jatk.)

WORKMEN'S RESTAURANT
624 SIMPSON STREET,
FORT WILLIAM, ONT.

NIAGARAN PUTOUKSELLA

Kaksi matkailijaa ihailee Niagaran putouksen mahtavia kuohuja. Pitkän äänettömyyden jälkeen virkkaa toinen:

— Ja noin suuren vesipaljouden pitää mennä aivan hukkaan, tuottamatta penninkään hyötyä!

— Oletteko ehkä sähköinsinööri? kysyy toinen, saaden vastaukseksi:

— Ei, kun maitokauppias.

Työläinen! — Oletko tilannut jo Vapauden?

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suletuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAVANA New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltana. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

EAGLE CAFE, 118 ELM ST. W., puhelin 711, Box 1052, Sudbury, Ont. Suositellaan ruuan ja asuntoa tarvitsevain huomioon. J. Mäkynen. (KL

TORONTO, ONT.

TORONTON SUOMALAISESTA leipomosta on aina saatavana kaikkia leipomoalaan kuuluvia tuotteita. Toronto New Bread Co., 44 Mitchell Ave., Toronto, Ont., puh. Ad. 3198. (MK

KIRKLAND L., ONT.

PALLOHAALI, PEHMEITÄ JUOMIA, tupakkaa ja huoneita saatavana. Viljam Heino, Kirkland Lake, Ont. (K

PORT ARTHUR, ONT.

ENSILUOKAN PARTURILIIKE. Käykää tutustumassa. J. Lake (omistaja, 276 Bay St. (K)

AARNION LIHAKAUPPA 817 BAY Street. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. — Puhelin 1724 N. — J. Aarnio.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLOja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur. Ont.

FORT WILLIAM, ONT

FORT WILLIAM STEAM BBATH 208 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 1—12 yöllä.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OStajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 627 Simpson Street.— Puhelin 1185 S.

TIMMINS, ONT.

PARTURILIIKE SIJAITSEE 43— 4th Ave. Myöskin huoneita saatavana samassa paikassa. Jalmar Korri, Timmins, Ont. (K)

MONTREAL, QUE.

M. SOININ PARTURILIIKE, 963 St. Antoine St., Montreal, Que.

MRS. KIVIKOSKI, OMPELULIIKE, suositellaan. 919 Inspector, Montreal, Que.

Halutaan tietää

Jalmari Nurmi, kotoisin Turusta, pyydetään ilmoittamaan osoitteensa Imperial Bank, South Porcupine, Ont. Hänelle on rahaa saapunut Suomesta. Ja myös palkinto luvataan henkilölle, joka ilmoittaa Nikolai Mäenpään ja Juho Ylisen nykyiset olinpaikat. (221

Mrs. Alf Sandström,
Bourkes, P.O. Ont.

Halutaan

Ensiluokan suksen tekijä halutaan, kysykää ehdoista:

Northern Ski Factory,
Box 1677, Sudbury, Ont.

Ilmotus

Kaikki jotka tietävät olevansa asunto- ja ruokavelkaa, tehkää niin hyvin ja käykää ne maksamassa lokakuun 30 päivään mennessä. Ellette tätä tee, tulemme julkaisemaan nimenne ja osotteenne tämän lehden palstoilla.

Aino ja Johan Lahti,
3 Widmer St., Toronto 2, Ont.

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

VAPAUDEN JOHTOKUNTA

Vapauden johtokunnan kokous pidetään torstain, t.k. 11 p. iltana. Tärkeitten asioitten tähden on jokaisen oltava kello 8 paikalla.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN SUDBURYN OSASTON

kokous pidetään Liberty-haalilla ensi perjantaina lokakuun 12 päivä kello 8 illalla.

Saapukaa runsaslukuisasti

HARJOTUKSIA

Soittokunnan harjoitus torstai-iltana. Saapukaa kaikin, sillä soittokunnan täytyy soittaa ensi sunnuntai-iltana osaston vaudevilleillatsussa.

JUHANNUSTULILLA

harjoitus ensi lauantai-iltana kello 8.30 ja sunnuntaina kello 3 j.pp.

Garson Mine

RAPORTTI

Garson Minen naisosaston kokouksesta, joka pidettiin 3 päivänä lokakuuta 1928.

Kokouksen avasi Sudburyn naissihteeristöstä Mrs. Lievonen. Hän antoi meille alkuohjeita tästä asiasta ja kehoitti valitsemaan virkailijat ensimäiseksi kolmeksi kuukaudeksi. Puheenjohtajaksi valittiin Mrs. Elsa Turunen, pöytäkirjuriksi Mrs. Lempi Mäkinen, organiseeraajaksi Mrs. Alli Kulju, rahastonhoitajaksi Mrs. Sohvia Holm, sanomalehtiasiamieheksi Mrs. Helmi Mäki, lehteen kirjoittajaksi Lydia Täll.

Tämä perustava kokous näytti näihin olosuhteihin katsottuna asiaa harrastavia olevan koko paljon. Jäseniksi yhtyi 11 henkilöä. Seuraava kokous päätettiin pitää tämän kuun 17 päivänä. — Valittu.

Levack

VOIMISTELUSEURAN ASIOITA

Levackin voimistelu- ja urheiluseura Kisatoverit t.k. 7 päivänä pitämässään kuukausikokouksessa päätti lähettää Sudburyssa t.k. 19—20 päivänä pidettäviin kansallisiin painikilpailuihin kaksi osanottajaa, tov. Rikhard Vallin ja Eino Salmisen.

ENSI LAUANTAINA

on suurta ja jännittävää, sillä silloin paikallinen voimistelu- ja urheiluseura toimeenpanee roimat kukkailtamat suomalaisen järjestön haalilla. Ohjelmassa m.m. nuolenheittoa sekä tanssia kello 2:n yöllä. Tämä siksi, että iltatuurin miehetkin voivat osallistua iltamaan. Saapukaa joukolla antamaan kannatuksenne voimisteluseuran yhteiselle asialle.

SURULLINEN ILMIÖ

Yksi paheksuttava tapa, surullinen ilmiö, tämän kaivoskylän työläistovereilla on, he kun viitsivät, kehtaavat, saapua humalaisena haalille ja pitävät siellä sellaista "pirstinkiä", että kauhusta sanat huulilleni mykistyvät. Tämä ei ole tarkoitettu yksinomaan suomalaisille, yksilötovereille, vaan myöskin toiskielisille henkilöille, sillä heillä näyttää olevan luontainen taipumus esiintyä aina "liikutettuna". Olen sivustakatsojana hetken aikaa seurannut tämän kaivoskylän "seuraelämää" ja "huvitteluhalua" ja allekirjoittaneesta tuntuu siltä, että tässäkin kylässä olisi paljon kasvatustyötä tehtävä kansan pohjakerrosten keskuudessa. Mitä järkeä on yleensä siinä, että me päivät pitkät raadamme tuolla maan uumenissa, ainaisten vaarojen ja vastusten salaisissa onkaloissa, ja sitten tilin saadessamme humalaisena, mielipuolen tavoin rähjäämme yleisillä paikoilla ja häiritsemme kanssaihmistemme sivistysharrastuksia. Toverit! Laskekaa käsi sydämellenne ja harkitkaa tätäkin asiaa jonakin elämänne hiljaisina iltahetkinä, niin minä uskon, että silloin tajuatte mitä on elämä ja ketä varten me elämme — —. Yksilöinäkin meillä on velvollisuuksia luokkaamme kohtaan ja siksi toivomuksena lausun runoilijan tapaan:

Syttykää sydämet hehkuhun, paloon,
taistelun liekkeihin leimahtakaa.
Yöstä jo ylös nyt vapauden valoon,
orjana ihminen olla ei saa . . .

Syttykää sydämet! Säihkykää
tulta!
Valossa varttuu sorrettu maa.
Taistomme tahtomme määrä ei
kulta:
oikeus, ihmisyys valloittakaa! —
Taistelumielin:
Oras.

Beaver Lake

"MUNAPUURO"

Täällä farmiperukalla on nyt tähän aikaan vuodesta niin synkkää ja ikävää, sillä on satanut harva se päivä. Talvi on pian käsissä ja ihmisten, niin vanhojen kuin nuortenkin on lähdettävä etsimään työmarkkinoita. Ne, jotka ovatkin vielä perukoilla, ovat kaikki ahkerassa touhussa niinä päivinä kuin se on mahdollista, että saisi edes sen verran perunoita ylös maasta, että omiksi tarpeikseen. Toisten on täytynyt jättää osa perunoistaan maahan märkänemään, sillä jossa on ollut vähänkään alavat maat, siellä seisoo sadevesi ettei lähellekään pääse. Tänä vuonna onkin ollut perunoissa mätänemisen vikaa, toisissa paikoissa aika runsaastikin. Kai johtunee siitä, että kesä on ollut niin kovin sateista. Farmarien täytyykin ensi talvena pitää perunoita vähän säästeliäämmin, eikä keitellä perunapuuroa niin usein kuin mieli tekee.

Viides solu onkin päättänyt, että me keitämme ensi sunnuntaina "munapuuroa" eikä perunapuuroa, että perunat vähän säästyisivät. Mutta ei sitäkään "munapuuroa" joka paikassa saa, vaan siellä missä tavallisesti muutkin temput tuodaan esille, nim. osaston haalilla. Sitä "Munapuuroa" keitetään kolmessa osassa, kein hauskassa osassa. Kaikkien sellaisten henkilöiden, jotka ovat naimisissa, pitää tulla katsomaan, mutta ainakin sellaisten jotka eivät vielä ole naimisissa, sillä näin huonona perunavuotena pitää kaikkien oppia kuinka munapuuroa keitetään.

Siellä saa sitten nauraa ihan mahan pohjasta. Sitten "Munapuuron" ja naurun loputtua saa jalkaharjotustakin oikein hyvän tahdin mukaan. Sisäänpääsykään ei kuulu olevan paljon mitään. Siellä Beaver Laken haalilla sitä sitten tavataan sunnuntai-iltana oikein joukoilla. Eikös? — Ens'kertalainen.

MYYTÄVÄNÄ

Ruokala ja ruuminkitalon kalusto vuokraoikeuksineen North Bayssa valtakadun varressa. Ensimmäinen ja tunnetuin suomalainen talo kaupungissa, parhaalla liikepaikalla. Myydään Suomi-matkan tähden. Lähempiä tietoja saa osotteella:

W. PASANEN,
27 Main St. E., North Bay, Ont. (223

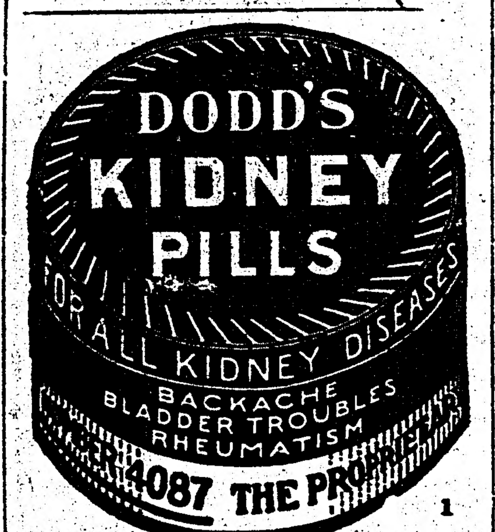

Yli kolmas osa, sadan vuoden, on Dodd's munuais pillerit ollut huomatuin lääke selän pakotukselle, reumatismille, virtsarakko vaivoille ja moneen muuhun kipuun, jonka on aikaansaanut huonot munuaiset. Saatavana kaikissa kaupoissa 50c laatikko tai 6 laatikkoa $2.50 tai tilaamalla suoraan The Dodds Medicine Company, Ltd., Toronto 2, Ont.

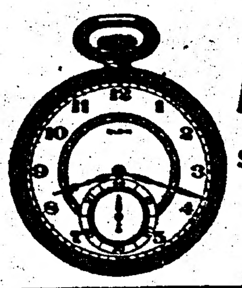

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Me tarjoamme myytäväksi:

Purity jauhoja, sokeria, suolaa, braniä, shortsia, muhennettuja kauroja, syöttönisua, paloiteltua maissia, hienonnettua maissijauhoa, täyttä maissia, kananruokaa, mäskiä, simpukan kuoria, öljykakkua, lihajauhetta, vasikansyötettä, uudelleen puhdistettuja lännen kauroja, siemen kauroja, ohraa, nisua, pellavan siemen syöttiä, heiniä ja olkia.

Edward Grain Company
66 Elm St. W. Sudbury, Ont.

MARS HOTEL

Ainoa suomalainen hotelli Rouynissa. Siistiä huoneita saatavana.
T. J. KUPIAINEN
Main ja Noranda Sts. kulmassa
ROUYN, QUE. (K

LUONTAINEN HOITAJA JA HIEROJA

Mary Poukama,
ottaa työtä kotonaan Ontario kadulla 610. tulee myös potilaiden luo. Puhelin 457. Sudbury, Ont. (KI.

Heikkilän sisarusten Matkailijakoti ja Sauna

243 St. Antoine St.
MONTREAL, QUEBEC

VIERAITA TULEE

"Pohjalaisia"

Kolminäytöksinen kansannäytelmä
— esittää —
South Porcupinen suomalaisen osaston näytelmäseura

TIMMINSIN OSASTON HAALILLA

ensi sunnuntaina t.k. 14 pnä

LIPUT, joita myydään etukäteen maksavat 50 senttiä.

Alkaa kello 8 illalla

S. PORCUPINEN NÄYTELMÄSEURA.

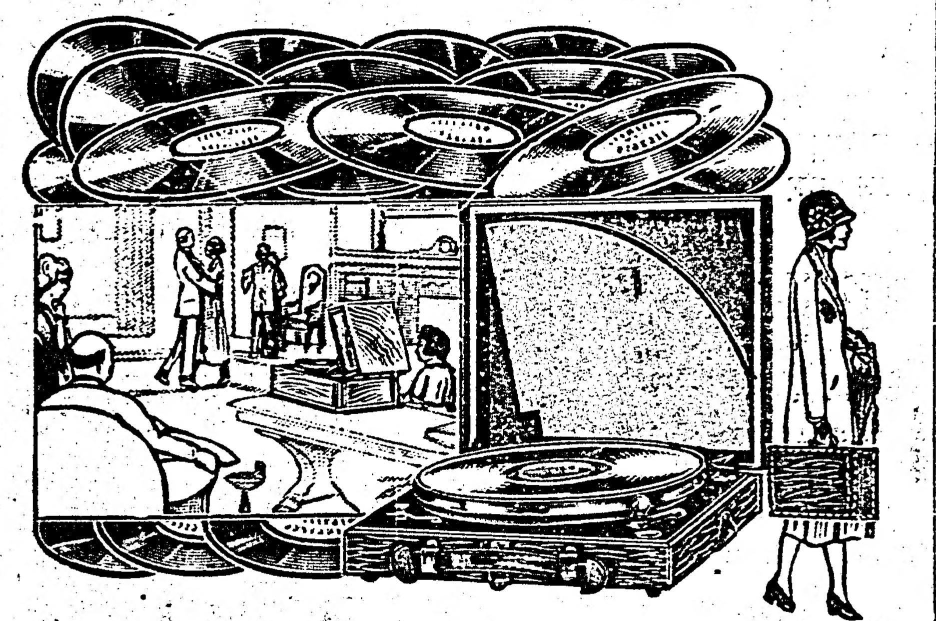

Mikään ei miellytä kotiväkeänne sekä ystäviänne enemmän kuin ylläoleva kaunis ja arvokas Portable gramafooni. Omistaessanne tämän ihmeellisen ja kestävän soittokoneen, voitte kuunnella kuuluisten suomalaisten, englantilaisten ja muun kielisten taiteilijoiden laulu- ja soittoesityksiä, monilla eri soittovälineillä, ihan yhtä selvästi kuin he olisivat vieressänne näitä esittämässä. Kuunnellessa heidän laulu- ja soittoesityksiä on teillä itsellläkin hyvä tilaisuus tulla laulajaksi tai soittajaksi, ja myöskin voitte opetella tanssimaan tämän soiton avulla. Hyvä fonografi on kuin hyvä opettaja. Tämä soittokone painaa ainoastaan 8 paunaa, on laitettuna pieneen laukkuun, 10½ t. kanttiinsa ja 2½ t. korkea. Laukussa on myöskin tilaa useammalle levylle. Soittaa kaikki isot levyt yhtä hyvin kuin kalliit koneet. Ette voisi ostaa konetta joka soittaa selvemmin vaikka maksaisitte $200. Tämän koneen tavallinen hinta on $25, mutta jos lupaatte näyttää sitä ystävillenne ja mainitsette paikan mistä olette sen ostaneet, annamme teille tämän fonografin, 30 recordia ja 100 neulaa $12.95, postimaksu lisättynä. Levyt yksistään maksavat tämän summan. Lähettäkää meille $2.00, niin lähetämme teille tämän fonografin, levyt ja neulat, tai jos lähetätte täyden maksun heti, me maksamme postikulut. Muistakaa, että jos ette ole tyytyväisiä, me takaamme, että lähetämme rahanne takaisin kun olette kokeillut konetta 15 päivää.

FACTORY SURPLUS SALES CO.,
Dept. 10, Sandwick St., W., Windsor, Ont.

HALUTAAN

Ratapölkyn tekijöitä, hinta 18c nelikanttisistä pölkyistä, ilman kuorimista. Kysykää
John Kokko,
MISSINABIE ONTARIO

Dr. S. J. Miller

HAMMASLÄÄKÄRI
Spesialisti
tekohampaiden ja kruunujen laitossa sekä siltatyö alalla.
Acme apteekin yläkerrassa Cedar ja Durham kat. kulmassa
P. O. Box 536 —— Puhelin 52
SUDBURY, ONT. (K)

PALLOHAALI ja PARTURI

LINDFORSIN SAUNAN yläkerrassa. Pallot pyörii, tukka lyhenee ja parta siliää. (Tr)

AARO KIVINEN,
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

A. FOURNIER

LIMITED
HENKI-, PALO-, TAPATURMA- JA AKKUNALASI-
VAKUUTUKSIA
BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.
Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LÄÄKEKIRJA — No. 5

Siinä on yli 25 miesten ja naisten tautia selitettynä. Kuin myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan todellisia suomalaisia valmisteita, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette. varokaa humbuukilääkkeitä ja humbuuki-tohtoreita.

—Lindell'in Apteekki on suurin— [illegible]

— LINDELL CO. [illegible]

Pojat, kun tulette

Hearstiin, niin käykää Kuren pojan ruokalassa, se on vastapäätä asemaa. (K

Windsor Kahvila,
Hearst, Ont.

Osuusruokala

Kirkland Laken suomalainen ruokala tarjoo ruokaa aterioittain. Jäsenyyteen voivat myös järjestyneet työläiset liittyä.

FINNISH CLUB.
Box 297, Kirkland Lake, Ont.

J. N. DESMARAIS

Asianajaja — lakimies — notario
McKEY BUILDING,
Sudbury, Ont.

DELONGCHAMP Cartage Co., Ltd.

Sudbury, Ont.

Olemme avanneet autokumien korjausliikkeen joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.

Tyydyttäväisyys taataan.

STAR BOTTLING WORKS

K. V. NURMI, omistaja
Box 1028 —— Sudbury, Ont. —— Phone 946
VALMISTAA PARHAAT JUOMAT SUDBURYN PIIR.

SAUNA

Peter ja Richmond Sts. kulmassa
TORONTO.

NORTHERN COAL & WOOD CO.,

KOVAA JA PEHMEÄÄ KOLIA — KOKSIA — KOVAA JA PEHMEÄÄ PUUTA

202 Mackey Bldg. — Puhelin 744, Sudbury.
VARASTOPAIKKA —— LORNE STREET —— PUHELIN 86.

Jack Seppälän sauna

Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta yöllä.
Spruce St. —— Puhelin 1137 —— Sudbury, Ont.
Lähellä Vapauden konttoria.

Matkustaessanne Suomeen

tai tuottaessanne tuttavianne Suomesta Canadaan, kirjoittakaa Vapauden Montrealin konttooriin, tulemme avustamaan teitä kaikessa matkustamisessa ja tarvittavissa tiedoissa. Kirjoittakaa tai lähettäkää sähkösanoma millä junalla saavutte, olemme teitä asemalla vastassa.

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1387 ST. ANTOINE STREET MONTREAL, QUE.

Columbian Gramofoonilevy-uutuudet

on nyt saatavana Vapauden Montrealin kirjakaupasta

3081 Emännät Piknekissä. Savon Piian Amerikkaan tulo. Hiski Salomaan laulama.
3073 Vanhan Piian Polkka. Laulu Taiteilijoista. Hiski Salomaan laulama.
8082 Juomarin Laulu. Lontoon Jenny. (Mieskuoron avustama), Hannes Saaren laulama.
3079F Talkoo Polkka. Honolulu. Leo Kauppi.
3069 Sjöman Anderson 1 ja 2 osa. Leo Kaupin laulama.
3071 Venäläinen Kehtolaulu (Russian Lullaby). Babette. Aino Saaren laulama.
3075 Soita Mustalainen, Soita! Kuutamoyö. Aino Saari, soprano.
3074 Hollolan Polkka. Hämärä Sotiisi. Viola Turpeinen ja J. Rosendahl.
3077 Kulkurin Serenadi. Vanhanmaan Sotiisi. Viola Turpeisen ja T. Rosendahlin soittama.
3076 Pois Sormet! Viivin Jenkka. Hannes Saari, tenori.
3078 Lähtö. Vanha Madrid. Hannes Saaren laulama.
3072 Musta Ratsu. Sinikellot. Hannes Saaren laulama.
3083 Aika Poika. Laivan Kannella. Leo Kaupin laulama.
3084 Kansainvälinen. Vapaa Venäjä. Brooklynin S.S. Clubin soittama.
3085 Alaska Fox Trot. Katinka Fox Trot. Akseli Vuorisalon laulama.
3086 Volgan Lotjamiesten Laulu. Punavangin laulu. H. Saaren laulama.

Lähettäkää tilaukset heti osoitteella:

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1387 St. Antoine St. Montreal, Que.

Nuga-Tone

Tulokset 20 päivässä tahi rahanne takaisin.

TEKEE RIKKAAN PUNAISEN VEREN, LUJAT, KESTÄVÄT HERMOT, ELINVOIMAISIA MIEHIÄ JA NAISIA.

Kun olette menettäneet terveytenne, kun ajatuksenne tylsistyy ja ruumiinvoimanne heikkonee, kun olette turhaan koettaneet parantautua kiihoitusaineilla ja huumaavilla lääkkeillä, niin koettakaa Nuga-Tonea. Silloin olette ihmeeksenne huomaava, miten pian tunnette itsenne uudeksi ihmiseksi! Yhdeksän kymmenettä osaa kaikista ihmiskunnan vaivoista, kuten huono ruokahalu, ruuansulatus, vatsakaasu ja turpoava vatsa, kova vatsa, maksataudit, reumaattiset säryt, päänkivistys, hermotaudit, elinvoiman puute, hermostuneisuus ja unettomuus johtuvat Hermo-Voiman puutteesta, heikosta, vesimäisestä verestä ja huonosta verenkierrosta.

Jokaisen elimen, jokaisen ruumiintoiminnan tehokkaisuus riippuu Hermo-Voimasta. Hermo-Voima on vatsan, maksan, munuaisten ja suoliston, sydämen lyönnin ja verenkierron toimeenpaneva voima. Nuga-Tone on parhain apu hermoille sekä fyysillisesti rappeutuneelle. Miksi? Siksi että se on yhdistelmä kahdeksasta tärkeästä luovasta aineesta, joita parhaat lääkärit suosittelevat, ja on siinä erikoisen runsaasti rautaa ja fosforia—ravintoa verelle ja hermoille.

Nuga-Tone panee maksan toimintaan, saa suoliston kuntoon, niin että ne liikkuvat säännöllisesti. Se eloittaa munuaiset, poistaa myrkylliset liika-aineet. Ei enään kaasua eikä turvotusta, ei pahanhajuista hengitystä eikä tahnaista kieltä! Ei enään kipua ja särkyä! Nuga-Tone antaa ihmeellisen ruokahalun, hyvän ruuansulatuksen, lujat hermot ja sikeän, voimistavan unen. Nuga-Tone rikastuttaa veren, parantaa verenkierron, antaa terveyden punan kasvoille ja kirkkauden silmille! Se tekee voimakkaita miehiä ja terveempiä, kauniimpia naisia. Nuga-Tone ei sisällä opiumia eikä huumaavia aineita—ei mitään mikä pakoittaisi niitä nauttimaan kauemmin kuin on tarpeellista. Nuga-Tone lähetetään pienissä paketeissa. Se on sokerilla päällystettyä, hyvänmakuista ja helppoa nauttia. Koettakaa sitä, ja te tulette esittämään sitä tuttavillennekin.

MEIDÄN EHDOTON TAKUUMME: Nuga-Tonen hinta on yksi ($1.00) dollari pullolta. Jokainen pullo sisältää yhdeksänkymmentä (90) pilleriä, kokonaisen kuukauden tarpeen. Myydään kuusi pulloa, kuuden kuukauden tarve, viidellä ($5.00) dollarilla. Nauttikaa Nuga-Tonea kaksikymmentä (20) päivää, ja ellette ole tyytyväinen tuloksiin, palauttakaa jälellä olevat lääkkeet kanssa meille, niin me lähetämme rahanne heti takaisin. Te ette häviä senttiäkään. Me pidämme vahingon.

—KÄYTTÄKÄÄ TÄTÄ KUPONKIA TILATESSANNE—

National Laboratory Fin. 21 — 1018 So. Wabasa St., Chicago, Ill

Herrat:—Lähetän tässä kirjeessä.........jolla lähettäkää minulle..........pulloa Nuga-Tonea.

Nimi ....

Katu ja numero tahi R. F. D. ....

Kaupunki .... Valtio ....